

SIVARI

Sivari lyhensi palveluaan 13 vuorokautta

— ei tuomiota

Sivari-lehden kehitysmaasivut

s. 7-10

Liitossa tapahtuu

Keppejä rattaisiin

Viime viikolla pääministerimme Harri Holkeri haukkui kansalaisjärjestöjä puuttumisesta Suomen pyhimpään, ulkopolitiikkaan. Holkeria on myös tiettävästi pänninyt ulkomaalaisten kansalaisliikkeiden, Greenpeacen ja Amnesty Internationalin puuttuminen Suomen "sisäisiin asioihin". Holkerin puheen takana lieenee Keijo Korhonen, mies joka haukkuu niin ulkomaalaisia kuin aseistakieltäytyjiäkin.

Holkerit ja Korhoset pitävät kansalaisjärjestöjä demokratian haittapuolena, jotka panevat keppejä valtion rattaisiin. Todellisuudessa tilanne on päinvastainen. Tänä vuonna on esimerkiksi työvoimaministeriö ja pääesikunta jatkuvasti estänyt aseistakieltäytyjäläikeyden toimintaa, jonka luulisi olevan yhteiskunnan kannalta hyödyllistä.

Sinänsä koko asevelvollisuussysteemi on yhteiskunnan kannalta haitallinen, mutta en tässä puutu siihen. Sen sijaan työvoimaministeriö ja siviilipalvelusasiain neuvottelukunta pyrkivät estämään sivarikoulutuksen järkevää toteutumista. Työvoimaministeriö on yhä enemmän pyrkinyt sijoittamaan kuolutusta ammatillisiin kurssiakeskuksiin ja erityisesti pahamaineiselle Kivisuolle, vaikka kaikki tietävät, että kurssikeskuksesta ainoastaan Vaasan AK on pystynyt järjestämään järkviä kurseja.

Siviilipalvelusasiain neuvottelukunta taas laatimassaan koulutussuunnitelmassa suosittaa, että turvallisuutta koskevaa opetusta antaisi henkilö, joka edustaa maan virallia turvallisuuskäsityksiä. Käytännössä tämä tarkoittaisi, että Aseistakieltäytyjäläikeyden kouluttajien sijaan kurseilla liikkuisia harmaapukuisia miehiä. Onneksi koulutusta antavat opistot tajuavat, ettei moiseen kannata ryhtyä.

Työvoimaministeriö taas on huomattavasti vaikeuttanut aseistakieltäytymisestä tiedottamisen. Vielä evp. Kyösti Poutasen aikoihin liitto sai kaikkien kieltäytyjien osoitteet. Tänä vuonna ministeriö on päättänyt, ettei liitto saa enää osoitetietoja. Työvoimaministeriö ei kuitenkaan hoida aseistakieltäytymisen käytännön asioista tiedottamista, joten nykyään sivarit eivät saa juuri minkäänlaista tietoa ennen palvelukseen astumista. Kun lisäksi mahdolliset totaalikieltäytyjät eivät saa tietoa totaalikieltäytymisestä aiheutuu tästäkin turhaa haittaa niin valtiolle kuin kieltäytyjillekin.

Lisäksi yksittäisten virkamiestenkin, erityisesti työvoimaministeriön Nikulaisen ja lääkintöhallituksen Heliön, käsittämätön toiminta eri tilanteissa haittaa jatkuvasti siviilipalvelusjärjestelmän toimivuutta.

Kyllä nyt valtio vapisee kun liitto haukkuu!

Thomas Hackman

MIELIBIDE

Nyt on sitten alkanut pänniä sen verran rankasti, että kirjoitan sinne perhanan vankilakundien liittoon. Tuo totaaliuhoitus alkaa käydä jo liikaa hermoille, kun ette kerran hoida sivareiden asioita, niin muuttakaa nimenne samantien vaikka Isänmaanpettureiden liitoksi. Ei siviilipalveluksen valinta tarkoita sitä, että haluaisi samalla uhmata koko Suomalaista yhteiskuntaa. Kyllä minä ainakin haluan kantaa korteni kekoon tämän yhteisen isänmaamme puolesta, teen sen vain omalla tavallani elikkä sivarissa.

Totaalikieltäytyjien kanssa minulla ei ole muuta yhteistä kuin kansalaisuus (valitettavasti edes se). Minun puolestani saisivat joutua linnaan vaikka kymmeneksi vuodeksi, olisivatpa poissa silmistä. Kyllä ihmisen sentään tulee isänmaataan kunnioittaa ja olla valmis sitä palvelemaan ja antamaan oman panoksensa sen puolesta.

Toinen asia joka harmittaa on uskonnollisin perustein kieltäytyvien jatkuva mollaaminen tässä lehdessänne. Kyllä kristilliset kieltäytyjät ovat sentään erilaisia kuin "eettisin" perustein kieltäytyneet lintsarit. Itse en kyllä ole uskonnollinen, mutta Suomi on kristillinen maa ja se tulee aina muistaa.

Julkaiskaa, jos uskallatte!

Isänmaallinen Sivari

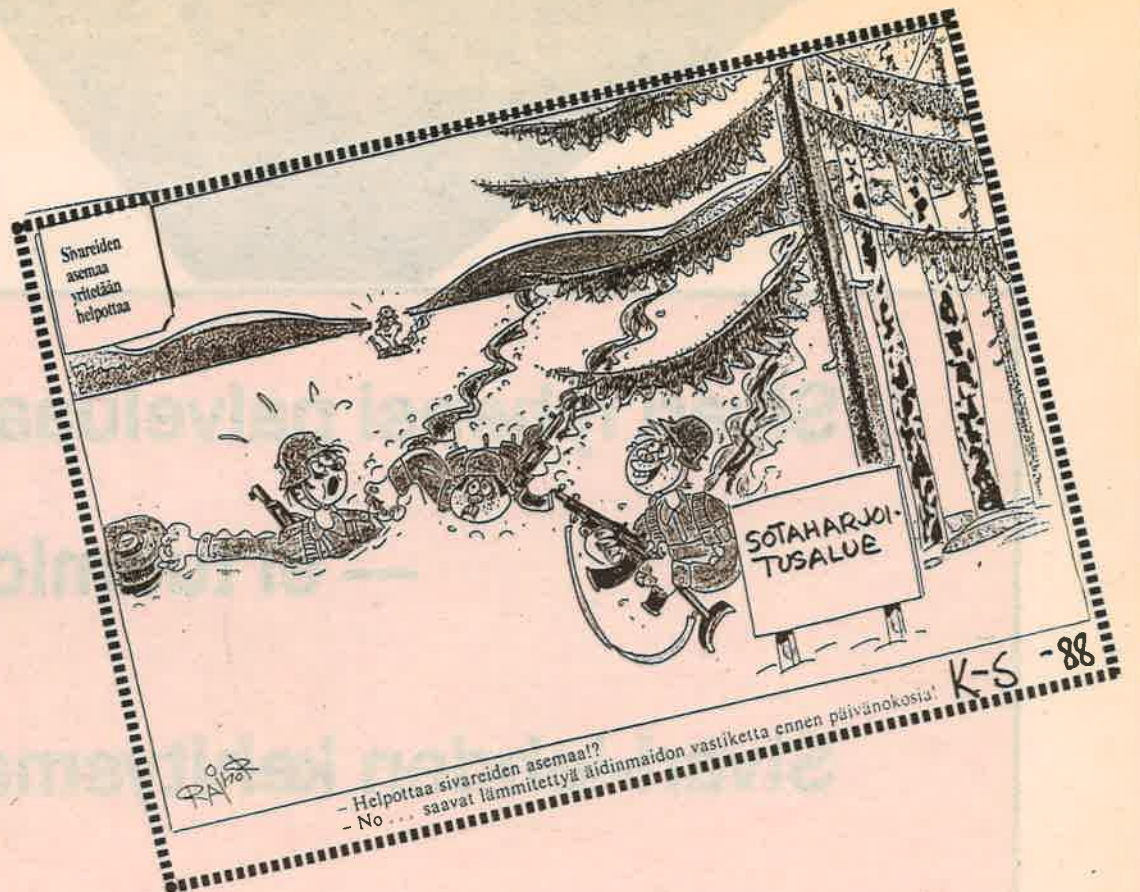
viimeisten kolmenvuoden Sivari-lehdet. Eipä tullut vastaan yhtäkään uskonnollisia kieltäytyjiä morkkaavaa juttua, eikä tule vastaisuudessaakaan. Väite oli käsittämätön ja äärettömän typerä.

Vastasimme, vastaapa sinä, olitko tosissasi?

Päätoimittaja

Toimitus kiittää kritiikin nopeasti: Liittomme ei ole totaaliliitto. Suurin osa ajasta kuluu sivareiden asioita hoidettaessa ja edistettäessä. Totaalit ovat aseistakieltäytyjiä kuten sivaritkin, monet olisivat valinneet sivarin mikäli laki olisi asiallisempi.

Toinen väite kiinnosti sen verran, että lueskelin läpi

Tällä palstalla julkaistaan Sivari-lehteen tai Aseistakieltäytyjäläikeyden kertynyttä postia. Mieli-piteen, kannanoton tai herjauskirjeen julkaisemista edistää oleellisesti tekstin lyhyys.

Lisäksi toimitus pyytää lukijoita keräämään aiheeseen liittyvää käyttögrafiikkaa, mistä esimerkki yllä.

ASEVELVOLLISUUSLAKI
VIEDÄÄN NOPEASTI LÄPI

Uusi asevelvollisuuslaki etenee eduskunnassa kovaa vauhtia. Hallitus jätti lakiesityksen kevätkauden lopussa. Eduskunnan puolustusasiain valiokunta päätti taas oman käsittelynsä marraskuun lopussa. Eduskunta hyväksyyneen lain vielä tänä vuonna ja laki astunee voimaan ensi vuoden alusta.

Lakimuutoksen mukaan kutsuntaikä alenee, nykyisten 8 ja 11 kuukauden palvelusaikojen lisäksi tulee 9 1/2 kk palvelusaika, varusmiespalvelus nivelletään keskiasteen koulutukseen ja lykkäystä sekä vapauttamista koskevat säädökset tiukennetaan osin.

Lain käsittelyssä on kokonaan sivuutettu kysymys yleisen asevelvollisuuden järjestyksestä. Sen sijaan puhutaan pienenevistä ikäluokista ja kertausharjoitusten tehostamisesta. Muutos ehdotukset voidaan lähinnä nähdä osana yhteiskunnan militarisoitumista.

Aseistakieltäytyjäliittoakin on asiassa kuultu, mutta liiton vaikutus lain sisältöön ulottuu korkeintaan joihinkin yksityiskohtiin. Liitto taas omassa lausunnossaan kiinnitti huomiota siihen, ettei löydy yhteiskunnallisia tai turvallisuuspoliittisia todellisia syitä asevelvollisuuden ylläpitämiseen ja varsinkin sen tiukentamiseen.

KUTSUNTAIKÄ ALAS

Lakiesityksen mukaan varusmiespalvelukseen määrätään sinä vuonna kun täyttää 19 tai 20 vuotta (nykyisen lain mukaan 20 vuotta). Kutsuntaikä alenisi vuodelle ja lain ensimmäisenä voimassaolovuotena kutsuntoihin määrättäisiin sekä sinä vuonna 18 että 19 vuotta täyttävät.

Nykyisten palvelusaikojen lisäksi otettaisiin käyttöön 9 1/2 kuukauden palvelusaika. Palvelukseenastumiserät muutettaisiin siten, että kahden vuoden aikana niitä olisi viisi (nykyisin kolme erää vuodessa).

Maagiseen 30-rajaan, jonka jälkeen ei enää voida määrätä astumaan palvelukseen, esitetään myös muutoksia. Kun nykyisin on voinut huokaista helpotuksesta sinä päivänä kun täyttää 30 vuotta, päättyisi palvelusvelvollisuus esityksen mukaan sen vuoden lopussa, jona täyttää 30 vuotta. Toisaalta yli kolmekymmentävuotiaita karkureita ei enää määrättäisi jatkamaan palvelustaan.

MIHIN PYRITÄÄN

Kun hallituksen esitys asevelvollisuuslain muuttamiseksi annettiin eduskunnalle kevätkauden lopussa puolustusministeri Norrback toivoi keskustelua esityksestä. Keskustelu on kuitenkin puuttunut lähes kokonaan. Synnä tähän voidaan pitää, ettei lakiesitys sisällä varsinaista pohjaa keskustelulle. Säännöksillä pyritään lähinnä niveltämään asevelvollisuus tiukemmin siviilielämään ja tehostamaan puolustusvoimien toimintaa.

Muuttamalla palvelukseenastumismääräyksiä ja alenta-

malla kutsuntaikää puolustusvoimat pystyvät säätämään palvelukseen astuvien määrää ja siten tasoittamaan tilapäisesti pienenevät ikäluokat. Lisäksi pyritään siihen, että armeijaan joudutaan heti keskiasteen koulutuksen jälkeen, eli lukiolaiset suoraan lukiosta ja ammattikoulun käyneet suoraan ammattikoulusta. Siis ei mitään turhaa välivuotta, jonka aikana ajatukset saattaisivat kypsyä!

Esityksessä on myös mukana pykälät poliittisesta toiminnasta, johon varusmies joutuisi hakemaan lupaa. Esitykseen sisältyy syrjäntäkielto, jonka mukaan varusmiehistä ei saa "perusteettomasti" (alleviivaus TH:n) asettaa toisiin nähden eri asemaan rodun, syntyperän, kielen, uskonnon, poliittisen tai muun mielipiteen taikka muun näihin verrattavan syyn vuoksi". Voidaan tietoenkin kysyä mikä on se tilanne, jossa perustellusti voidaan harjoittaa syrjäntää.

KYTKENTÖJÄ
SIVIILIPALVELUKSEEN

Siviilipalveluslain mukaan siviilipalvelusmiehiin sovelletaan suoraan joitakin varusmiehiä koskevia määräyksiä. Näin ollen esim. sosiaalisten etuuksien, lomien ja lykkäysmenettelyn suhteen ovat voimassa samat säännöt sivareille ja varusmiehille. Käytännössä säädökset on tähän asti kuitenkin tulkittu niin, että sivareitten lomien ja ilmaismatkojen määrä on sama kuin varusmiespalveluksen suorittavien.

Uudessa asevelvollisuuslaissa tämä tullaan ilmeisesti korjaamaan, siten että etuudet ovat suhteessa palvelusajkaan. Vaikka tämä voidaan pitää liiton saavutuksena on se kuitenkin laiha lohtu lain kokonaisuutta ajatellen. Lisäksi pitäisi välttää kaikenlainen kytkentä siviilipalveluksesta varusmiespalvelukseen, ja lomamääräykset olisi voitu korjata säätämällä niistä siviilipalvelussäädöksissä tai -määräyksissä.

Asevelvollisuuslaki tulee lisäksi vaikeuttamaan esim. korvaaviin kertausharjoituksiin kutsuttujen lykkäysmenettelyä.

Korjaukset varusmiesten oikeuksissa voidaan pitää lähinnä kosmeettisina. Perusteluissa mainitaan YK:n yleiskokouksen hyväksymä kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskeva yleissopimus (kp-sopimus). Puolustusministeriö ei ole kuitenkaan ryhtynyt korjaamaan arestipykälää (jotka tosin eivät

sisälly asevelvollisuuslakiin vaan sotilaskurinpitolakiin), joita mm. eduskunnan oikeusasiamies on pitänyt kp-sopimuksen vastaisina.

Oleellisempaa laissa on kertausharjoitusten korostus. Esityksen mukaan voitaisiin kertausharjoituksiin määrätä vaikka asianomaisella olisi kielteistä lykkäyspäätöstä koskeva valitusprosessi kesken. Tämä koskee ilmeisesti myös korvaavia kertausharjoituksia.

Kertausharjoitusten määrää lisätään jatkossakin. Kertausharjoituksista onkin tullut merkittävä osa asevelvollisuudesta. Kertausharjoituksia järjestetään yli 40 000:lle miehelle vuodessa.

PERUSTA PUUTTUU

Lakiesityksessä asevelvollisuus käsitellään täysin teknisenä kysymyksenä: "Millainen laki pitää olla, että armeija saa tarvitsemansa määrän sotilaita?, Miten systeemi saadaan pöyrimään armeijan kannalta joustavammiksi?" jne.

Sen sijaan esityksessä ei lainkaan pohdita kysymystä asevelvollisuuden mielekkyydestä. Pikemminkin esityksellä pyritään välttämään tällaista keskustelua.

Asevelvollisuuskysymys ei ole myöskään sidottu puolustusvoimien määrärahoihin, kuten jossain muissa maissa.

Ruotsissa puolustusvoimat itse on ehdottanut asevelvollisuuden supistamista koska

pitää määrärahoja liian pieninä. Kuitenkin Ruotsin puolustusbudjetti on yli kaksinkertainen verrattuna Suomeen. Miten on mahdollista, että Suomi pystyy ylläpitämään suurin piirtein yhtä suuren armeijan kuin Ruotsi?

No, eihän se olekaan mahdollista. Suomessa on yli miljoona aseellisen koulutuksen saanut. Näistä vajaalle 700 000:lle löytyy aseet ja varusteet. Tosiasiassa on tästä määrästä armeijan mukaan "kunnolla" aseistettu ainoastaan puolet suojajoukoista eli n. 150 000 sotilasta.

Armeija ei siis edes suunnittele sotatilanteessa käyttävänsä kuin osan reservistä. Massa-armeijan mielekkyyttä sotilaallisesta näkökulmasta vähentävät jatkuvasti kallistuvat ja teknillistyvät aseet.

Puolustusvoimat suunnittelee suuria hankintoja, mm. uusia hävittäjäkoneita, 90-luvulle. Hankinnat korostavat massa-armeijan kalleutta. Kun asevelvollisuuslaki viedään läpi jo nyt vältetään keskustelu asevelvollisuudesta hankintojen yhteydessä.

Vastaavasti armeija saa helpommin läpi vaatimuksensa lisärahoista, asevelvollisuusarmeijan ylläpitämiseen, kun asevelvollisuudesta on jo sovittu.

Monessa muussa maassa on

aseitten kallistuminen ja teknistyminen johtanut asevelvollisuusjärjestelmän tarkastamiseen. Suomessa ilmeisesti tätä ei haluta tehdä.

Hallituksen esityksessä todetaan vain, että yleinen asevelvollisuus on "osoittautunut kansanvaltaiseen järjestelmään hyvin soveltuvaksi", että se on "omiaan korostamaan myös yhteiskunnallista tasa-arvoa ja että sen säilyttäminen on tärkeätä myös kansantaloutemme voimavarojen kannalta. Taloudellista puolta ei ole tietästy esityksen yhteydessä selvitetty.

KAIKEN TAKANA

Esityksen takana näkyvät samat pyrkimykset kuin monessa muussa asevelvollisuusmaassa. Yleinen asevelvollisuus ei enää puolusta paikkaansa ja armeija tiedostaa järjestelmän puutteet. Muutoksilla pyritään tehostamaan ja eriyttämään armeijan koulutusta. Eli mennään kohti eräänlaista ammattiarmeijaa asevelvollisuusjärjestelmän puitteissa.

Iise asevelvollisuudesta ei kuitenkaan haluta luopua. Suomessa asevelvollisuus pikemminkin laajenee. Puhutaan naisten "oikeudesta" asepalvelukseen ja lisätään kertausharjoituksia.

Tässä näkyvät selvästi asevelvollisuuden sisäpoliittiset funktiot. Armeija on ensinnäkin kasvatuksellinen koneisto ja kontrollijärjestelmä. Asevelvollisuus kouluttaa tietynlaiseen käyttäytymiseen ja ajatteluun. Armeija haluaa lisäksi ylläpitää kuvaa "kansanarmeijasta", sotilaskoneistosta "joka nojautuu kansan syviin riveihin". Yleisen asevelvollisuuden mukaan armeijasta tulee jotain normaaliin elämään kuuluvaa, eikä erillistä osaa yhteiskuntaa.

SYYLÄ NENÄSSÄ

Merkillistä asevelvollisuusasiassa on soraäänien puute. Rauhanliikkeen ohella ainoastaan eräät poliittiset nuorisjärjestöt ja SKDL on kriittisesti tarkastellut asiaa. Monet pitävät asevelvollisuutta välttämättömänä pahana josta ei haluta kovin paljon argumentoida.

Asevelvollisuus on kuinsyylä nenässä. Monet tunnustaa, että siihen liittyy epämiellyttäviä seikkoja, mutta sen sijaan että syytä poistettaisiin sitä peitellään ja kaunistellaan.

Thomas Hackman

Syytä nenässä?

The Times, Washington Post, Pravda 17.5.1989:

SIVARIT LAKOSSA

Jo pitkään on sivareiden parissa mietitty sitä lopullista iskuja, jolla nykyinen laki saataisiin nurin. Aseistakieltäytyjäliiton Fantasiaseminaari kääntyi lakon kannalle. Ja pisteen in päälle löi syysliittokokous, joka yksimielisesti kannatti sivarilakkoa. Mistä on kysymys ja miten lakko vaikuttaa itse kunkin elämään?

Sivarit lakkoilivat ensimmäisen kerran vuonna 1987, jolloin pyrittiin vastustamaan koko uutta lakia ja ennenkaikkea siviilipalveluksen militarisoitumista. Tulokset olivatkin mairittelevia; muutamaa poikkeusta lukuunottamatta julkisuus oli myönteistä ja myös tuloksia saavutettiin. Sivareita ei alettu lain kirjaimen mukaan sijoittaa entistä enemmän väestönsuojelun ja palokuntien palvelukseen, vaan palveluspaikat itseasiassa paranivat.

Parannus ei kuitenkaan ollut mitenkään radikaali, voimassa oleva laki estää yhä sivareiden mielekkään sijoittamisen esim. kansalaisjärjestöihin. Myös kehitysteistyöpalvelu on mahdotonta. Tekemistä siis riittää ja lakko on voimakas ase vaatimuksiemme läpimenoa vauhdittamaan. Ja vauhtia vaatimuksille tarvitaan, ettei yhtään nykyistä useamman sivarin tarvitse lusia 16:n kuukauden palvelusta tai vaihtoehtoisesti yli vuoden vankeustuomiota. Lakkopäiväk-

si on valittu 17.5.1989, jolloin vietetään myös kansainvälistä aseistakieltäytyjäpäivää. Aseistakieltäytyjäliitto järjestää tänä päiväksi sivareille vaihtoehtoisia palveluspaikkoja mm. kehitysteistyön ja kansalaisjärjestöjen parista.

Talkoilla kerätyt rahat luovutetaan eteläafrikkalaisen aseistakieltäytyjäjärjestön COSAWR:in käyttöön.

Miten lakko vaikuttaa?

Päivän, parin poissaolo ei vaikeuta yhdenkään sivarin palvelusta. Edellisen lakon jälkeen kovin annettu rangaistus oli muutaman päivän poistumiskielto. Se ei ole paljon yhteisen edun ajamisesta. Useissa palveluspaikoissa ei rangaistuksia jaeltu lainkaan. Palveluksesta poissaoltu päivä luonnollisesti lisätään palvelusaikaan, mutta tässäkin asiassa ei yksi päivä kesää tee.

Positiivisia vaikutuksia lakolla on varmasti sitäkin enemmän. Mikäli laki muuttuu

kesken määräajan lyhentää se kaikkien sillä hetkellä palveluksessa olevien sivareiden kakkua. Ja pari kuukautta on jo huomattava aika...

Totaaleita tulee

Jo nyt on tiedossa lukuisa joukko sivareita, jotka keskeyttävät palveluksensa lakon yhteydessä. Näistä osittaiskieltäytyjistä on asialle huimasti apua ja toivommekin yhä useamman harkitsevan sivarin omatoimista lyhentämistä. Muutama viikko tai kuukausi vankilassa ei elämää yleensä sotke, kaikille tosin tämä ratkaisu ei luonnollisesti sovi. Mutta lakko sopii.

Nyt näköpiirissä olevalla huomioarvolla saamme asian varmasti julkisuuteen ja siten käsiteltäväksi päättävissä elimissä. Vuoden 1987 lakkoon osallistui noin 80-90% kaikista sivareista. Emmehän ole huonompia nytkään, emmehän?

Tämänvuotinen syysliittokokous pidettiin 5. - 6. päivä marraskuuta Jyväskylässä. Areena oli Kirjakahvila mainiolla paikalla yliopistoalueen (luc = Ravintola Iloksen) ja keskustan välissä. Huonosta tiedottamisesta huolimatta oli kokous melkoinen yleisömenestys, sillä yli 50 asiasta kiinnostunutta oli huomioon tapahtuman.

Kiinnostukseen oli aihettakin sikäli, että nyt on aika luoda liiton linjaa 90-luvulle ja pohtia tulevia toiminnan painopisteitä. Toisaalta kokouksessa valittiin uusia hallituksen jäseniä ja näin liiton jäsenkunnalla oli mahdollisuus tulla ohjaamaan etujärjestönsä toimintaa.

Asevelvollisuutta vastustamaan

Eräänä päälinjana kokous näki koko asevelvollisuuden vastustamisen. Vaihtoehtopalveluksen merkitys 90-luvulla kyseenalaistettiin ja pohdittiin keinoja, joilla voitaisiin pitkällä tähtäimellä pyrkiä koko asevelvollisuusjärjestelmän purkamiseen.

Totaalikieltäytyminen nähtiin eräänä tehokkaana tapana jota Aseistakieltäytyjäliiton tulee voimakkaasti tukea jatkossakin. Toisaalta olisi pyrittävä lisäämään tiedotusta olemassaolevista talousargumenteista: yleinen asevelvollisuus on päinvastaisesta uskuksesta huolimatta kallis muoto pitää yllä armeijaa. Olisi pyrittävä kumoamaan ajatusmalli, jonka mukaan yleinen asevelvollisuus on ainoa demokratialle sopiva muoto ylläpitää tappokoneistoa.

Myös suomalaisten uhkakuvat herättivät keskustelua. Yhdessä ihmeteltiin kuka on Suomen vihollinen ja päädyttiin siihen, että suomalaiset itse ovat armeijan vihollisia. Perustelujä löytyy armeijan omista "kriisinhallinta" suunnitelmista.

Uusi laki uhkaa

Sekä asevelvollisuus- että

uhkakuvakeskusteluun liittyi kiinteänä osana liiton puheenjohtajan Thomas Hackmanin esittelemä uusi asevelvollisuuslakiesitys, jonka eduskunta tullee hyväksymään vielä kuluvan vuoden puolella. Siinä puolustusministeriö laistaa täysin keskustelun yleisestä asevelvollisuudesta tai armeija suhteettoman suuresta koosta ja keskittyy vain muutoksiin, joilla nykyinen massa-armeija kyetään ylläpitämään ikäluokkien pienenemisestä huolimatta.

Liittokokous otti tähänkin asiaan kantaa kiitettävän tarmokkaasti, tosin lain läpimeno näyttää jo nyt lähes varmalta ja toimenpiteet ovat siten myöhässä.

Kokouksen ainoata ulkopuolisia koskevaa antia olivat suunnitelmalliset Aseistakieltäytyjäliiton ensivuoden projektista. Projektikohde on Etelä-Afrikka ja tavoitteena on tukea EA:a aseistakieltäytyjiä. Toiminta tapahtuu tiedottamalla maan tilanteesta ja tuottamalla Suomeen luennointia joku maanpaossa elävä aseistakieltäytyjä. Toisaalta kerätään rahaa, jolla tuetaan paikan päällä olevia pasifisteja. Tämä tuki ohjataan kohteeseensa ilmeisesti COSAWR-järjestön avustuksella.

Kokouksen toinen päivä meni pitkälti henkilövalintojen merkeissä. Liiton hallituksessa jatkavat Jaakko Palviainen, Tor Bergholm, Ari Löthman, Tom Lindahl, Tero Laine, Thomas Hackman (pj.), Sami Juvonen, Harri Ruohomäki ja Märten Westö. Uusina valittiin hallitukseen Jari Blom, Janne Rissanen, Jari Ingertilä ja Tommi Lindh.

Mainittakoon, että hallituksen kokouksessa 4.12 valittiin Thomas Hackman puheenjohtajaksi, Tero Laine varapuheenjohtajaksi ja Tommi Lindh sihteeriksi.

ICOM

Jugoslaviassa

ICOM (International Conscientious Objectors Meeting) pidettiin tänä vuonna Jugoslaviassa, Bohinjissa, 26.-28. päivä elokuuta. Aseistakieltäytyjäliittoa kokouksessa edustivat liiton koulutussihteeri Juha Tuomikoski ja Rauhanasemalla siviilipalvelustaan suorittava Tobias Hoch. Ohessa Juhan raportti maakoh- taineine selvityksineen.

Puolaan siviilipalvelus

Puolassa säädettiin kesäkuussa Itä-Euroopan ensimmäinen siviilipalveluslaki. Palveluksen kesto on kolme vuotta ja se suoritetaan valtion siviilihallinnon tehtävissä lähinnä sosiaali- ja terveydenhoitoalalla.

Puolan sitoutumattoman rauhanliikkeen Wolnosc i Pokojn edustajat eivät olleet malttaneet tulla kokoukseen Puolassa vallinneen levottoman tilanteen vuoksi. Saatujen tietojen mukaan oli kuitenkin kaikki vangitut aseistakieltäytyvät vapautettu lukuunottamatta Jehovan todistajia, joita saattaa yhä olla vangittuna jopa tuhansia.

Unkarissa valmistellaan lakia

Unkarin edustaja Tibor Holczer kertoi maassa valmisteltavan lakia, joka hyväksyttäneen jo kuluvana vuonna. Merkittävää on, että Unkarin virallinen rauhankomitea oli painostettu tukemaan aloitetta. Niillähän on perinteisesti ollut kielteinen kanta siviilipalveluun. Holczerin mukaan tulisi vastaavaa painostusta ja taivuttelua käyttää myös muissa sosialistisissa maissa.

Tällä hetkellä Unkarissa on vangittuna noin 140 aseistakieltäytyjää. Liikkeen ongelmana on Holczerin kertoman mukaan Unkarin "apaattinen ja eristynyt" nuoriso.

Totaaleiden voitto?

Itä-Saksassa on hallitus joutunut antamaan myöten vahvalle totaaliikieltäytyjäliikkeelle. Siviilipalvelusta ei maahan kuitenkaan ole hankkeilla, mutta avoimia konflikteja pelkäävä hallitus on 500:sta kieltäytyneestä rangaissut vain pariakymmentä - viiden päivän vankeudella.

Suomi Jugoslavian esikuvaksi?

Asevelvollisuuskysymys ei ole ollut vuoden kuumimpia puheenaiheita Jugoslaviassa. Enemmänkin on keskustelua käyty muista yhteiskunnan militarisoitumisen muodoista, kuten armeijan kasvavasta vaikutusvallasta siviiliyhteiskunnassa.

Vankiloissa viruu paraikaa noin 15 kieltäytyjää, mutta People for Peace Culture-järjestön edustajan Marko Hrenin mukaan tulee määrä kasvamaan vuoden lopussa, jolloin useiden kieltäytyjien

lykkäykset loppuvat. Edistystä on Hrenin mukaan tapahtunut tuomioissakin, nykyisin aseistakieltäytymisestä annetaan "vain" kahden ja puolen vuoden tuomio, kun vuosi sitten tuomio oli viisi vuotta.

Suomalainen siviilipalvelusjärjestelmä herätti kiinnostusta paikallisissa mm. pitkän olemassaolonsa ja koulutusjaksonsa ansiosta. Jotta punamustahallituksestamme ei olisi kuitenkaan jäänyt liian hyvää kuvaa, korostin tiedotusvälineille opettavaiseen sävyyn, että jokaisesta saavutuksesta on taisteltu p-e verillä.

Sveitsissä ei kukuta

Sveitsissäkin on tekeillä siviilipalveluslaki, joka ei kuitenkaan täyttänyt paikalla olleiden Group for a Switzerland without an Army-ryhmän edustajia. "Ei armeijaa, ei siviilipalvelusta" oli heidän sloganinsa, joka kuvastaa ryhmän pyrkimystä yksipuoliseen, täydelliseen aseriisuntaan.

Valonpilkahdus Kreikassa

Eräs aseistakieltäytymisen

mustimmista pilkuista Euroopassa eli Kreikka on nyt hiukan puhdistamassa kasvojaan. Siviilipalveluslaki menee ensimmäiseen käsittelynsä syyskuussa ja sen läpimeno näyttää melko varmalta. Aseistakieltäytyvät alistettaisiin kuitenkin sotilashenkilöistä muodostuvan komission tutkittavaksi ja puolustusministeriöllä olisi vielä valta kumota päätökset.

Espanjassakin edetään

Espanjassa säädettiin vuonna 1977 siviilipalveluslaki, joka astui kuitenkin voimaan vasta syyskuussa 1988. Tänä aikana on 28 000 - 30 000 miestä anonut ja päässyt siviilipalveluun, mutta he eivät ole voineet suorittaa palvelustaan päivääkään.

Hallitus on ilmoittanut kutsuvansa syyskuusta lähtien noin 2500 - 3000 miestä takautuvasti siviilipalveluun. Maan aseistakieltäytyjäjärjestöt, mm. MOC, ovat kehoittaneet kutsuttuja kieltäytymään uudestaan koko palveluksesta. Tuhat miestä on tähän mennessä ilmoittanut kieltäytyvänsä.

Intifada vaikuttaa Israelissa

Länsirannan ja Gazan kansannousu, Intifada, on herättänyt Israelin aseistakieltäytyjäliikkeen henkiin. Yhä useammat kieltäytyvät tukehduttamasta palestiinalaisten kansannousua, mutta pasifistisin perustein kieltäytyviä ei ole paljoakaan. Nyt on kuitenkin muodostunut uusi ryhmittymä, High school pupils resisters, jonka jäsenet ilmoittavat kieltäytyvänsä pasifistisin perustein.

Itä-länsi -verkoston muodostaminen

Erityinen työryhmä, johon allekirjoittanutkin liittyi, kokoontui pohtimaan eurooppalaisen itä-länsi -aseistakieltäytyjäverkoston luomista. Työryhmä pääsi sopuun siitä, että vaikka lännessä aletaan olla valmiita koko asevelvollisuuden purkamiseen, on Itä-Euroopan tilanne toinen ja siellä on siviilipalvelusjärjestelmän luominen ensimmäinen askel. Solidaarisuuden

tarve on ilmeinen ja lännen rauhanliikkeiden tulisi pyrkiä vaikuttamaan omien maiden rauhankomiteoihin niin, että ne puoltaisivat siviilipalvelusta.

Työryhmä oli huolestunut Romanian, Bulgarian ja Albanian tilanteesta, näissä maissa kun ei ole lainkaan järjestäytyneitä aseistakieltäytyjäliikettä. Balkanilaiset edustajat eivät kuitenkaan pitäneet näitä maita toivotto- mina, on vain luotava yhteyksiä olemassaoleviin kieltäytyjiin. Huolestuneita oltiin myös Neuvostoliitosta, josta ei ollut tullut minkäänlaista palautetta kokouskutsuun. Myöhemmällä Moskovan- matkallani kävi ilmi, että ainakin sikäläinen Luottamus- ryhmä oli saanut kokouskutsun, mutta ei ollut viitsinyt edes anoa viisumia Jugoslaviaan. Itä-Euroopan maissa on maiden sisäinen matkustaminen lähes yhtä hankalaa kuin länsimaihin pääseminen.

Tulevaisuus

Kokous valitsi ensi vuoden toukokuun 15. päivän kansainvälisen aseistakieltäytyjätapah- tuman kohdemaiksi Etelä- Afrikan ja Namibian. Päätöstä tervehdittiin myrskyisillä ablodeilla.

Ensi vuoden ICOM- tapaami- nen päätettiin järjestää Kataloniassa. Tapaamista isännöi MOC:n Barcelonan osasto. Kokoontumisen ajankohta jäi avoimeksi, sillä osa edustajista olisi halunnut sen pidettäväksi välittömästi END:in Euskadin (baskimaa) konvention jälkeen heinäkuussa, osa piti elokuuta sopivampana.

Yleistä

Kokonaisuudessaan kokous oli onnistunut. Paikalla oli osanottajia lähes kaikista Euroopan maista ja laajalti maanosamme ulkopuoleltakin. Keskusteluja käytiin rakentavassa hengessä ilman suurempia erimielisyyksiä.

Kokouksen ehkä tärkeintä antia olivat kuitenkin siellä solmitut suhteet esim. idän ja lännen välillä.

Juha Tuomikoski

Oikeusjuttu

Marraskuussa käytiin varsin harvinainen oikeudenkäynti. Sivarinsa 13 päivää ennen palveluksen loppumista katkaissut Timo Kurki vapautettiin kaikista syytteistä ja asia on hänen osaltaan selvä. Sivari-lehti haastatteli sekä sivari evp. Kurkea että hänen asianajajaansa Pentti Elorantaa heti historiallisen oikeudenkäynnin jälkeen.

No niin, Timo Kurki, kerropa tapauksestasi!

"No, olen ensinnäkin 21 vuotias ja asustelen Outokummussa. Suoritin 16 kuukauden sivari Kängäsvuoren sairaalassa Jyväskylässä, mikä oli muuten aivan ihanteellinen sivari paikka. Mielestäni kuitenkin 16 kuukautta on selvästi liian pitkä aika, joten päätin keskeyttää palvelukseni 13 päivää ennen sen päättymistä. Keskustelin asiasta mm. Tuomikosken Juhana kanssa (Liiton koulutussihteeri, toim. huomautus) Vankila ei paikkana minua lainkaan kiehdä, mutta koska tiesin, ettei minua todennäköisesti tuomita, otin riskin."

Mitenkä homma sitten käytännössä eteni?

"Lopetin palvelukseni elokuun puolessavälissä. Kuulustelut olivat sitten noin kuukauden kuluttua täällä Outokummussa ja oikeudenkäynti siis nyt marraskuun lopulla. Vapauttava tuomio tuli ja homma on minun osaltani ohi. Jännitti kyllä kovasti."

Terveisesi muille sivareille?

"Tulivat vaan mahdollisimman monet perässä, keskeytys on aina protesti nykyistä lakia vastaan ja sillä on varmasti merkitystä."

Vielä kerran mietteesi nykyisestä laista?

"Laki on rangaistuksenluontoinen. 16 kuukautta on aivan liian pitkä aika ja sivarin kytkeminen kokonaismaantieteeseen on sekin huono juttu. Sivareiden pitäisikin nyt alkaa pitämään puoliaan, jotta laki muuttuisi nopeasti. Mikäli laki muuttuu ennen määräaika, lyhenee sivarissa olevienkin palvelusaika. Hommasta on siis konkreettista hyötyä."

Aseistakieltäytyjäliiton lakimies Pentti Eloranta, kuinka tällainen päätös on mahdollinen?

"Siviilipalveluslaissa säädetään, että siviilipalvelun välttämiseksi tuomittaessa suoritettu palvelus ja vankeusaika eivät saa yhteenlaskettuna ylittää 16 kuukautta. Toisaalta ainoa laissa mainittu rangaistus sivarin välttämiseksi on vankeus, sakkoja siis ei mainita. Rikoslaisissa taas säädetään, että vankeutta ei saa tuomita alle 14 päivää. Kurjellahan sivarin keskeyttäessään oli palvelusta jäljellä 13 vuorokautta. Hänelle ei siis voitu vankeutta tuomita, koska joko kokonaispalvelusaika olisi ylittynyt tai vankeustuomio jäänyt alle 14:n

päivän."

Koskeeko sama kaikkia sivareita, myös 12:n kuukauden miehiä?

"Sama koskee kaikkia siviilipalvelusmiehiä, myös 12 kuukautta palvelevia. Kun palvelusaika miehellä on 12 kuukautta tulisi häneen soveltaa vanhaa siviilipalveluslakia, jonka mukaan hänen

palvelusaikansakin on määrätty. Tämän lain mukaan palvelusaika ja rangaistus eivät saa ylittää 12 kuukautta, joten edellä kerrottu koskee myös heitä."

Onko ennakkotapauksia?

"Eräessä tapauksessa Helsingin raastuvanoikeus oli tuominnut 12 kuukauden sivarille, jolla oli 20 päivää palvelusta

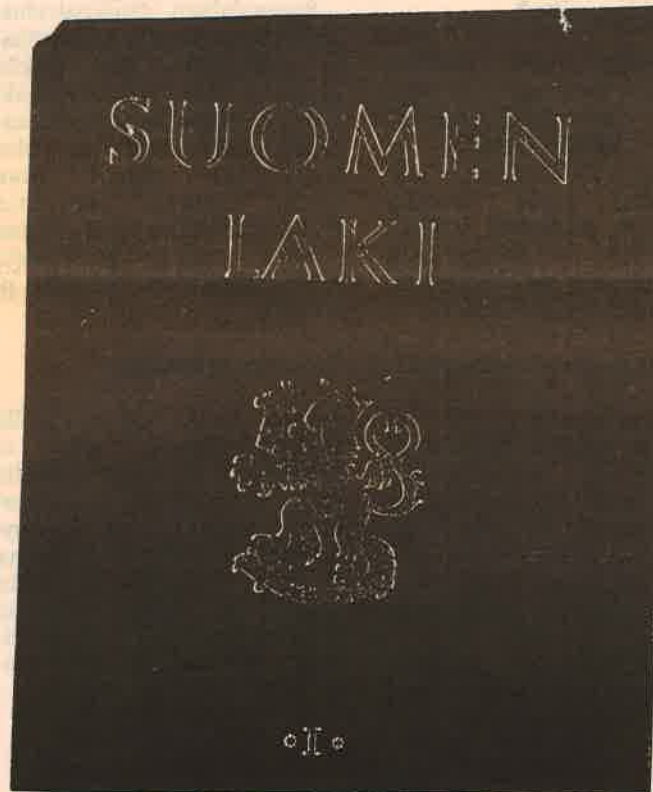
jäljellä, kaksi kuukautta vankeutta. Helsingin hovioikeus kuitenkin noudatti Suomessa käytössä olevaa lievemmän lain periaatetta ja lievensi tuomion 20:een päivään. Näin kokonaisajaksi muodostui tuo 12 kuukautta."

Onko ennakkotapauksista ja lain pykälästä huolimatta mahdollista, että kyseisestä "rikoksesta" kuitenkin tuomittaisiin vankeutta?

"Suomalaisen oikeuslaitoksen tuntien saattaa olla mahdollista, että alioikeudessa virheellisesti perusteella tai toisella tuomittaisiin sakko- tai vankeusrangaistus. Sen tulisi kyllä mielestäni hovioikeudessa muuttua."

Aseistakieltäytyjäliitto kommentoi tapahtunutta sen verran, että ilmoittaa lakimiehensä olevan käytettävissä kaikissa em. asiaan liittyvissä oikeudenkäynneissä. Suurin osa siviilipalvelusmiehistä saa maksuttoman oikeudenkäynnin, jolloin menoja ei ole lainkaan. Mikäli sivari on kuitenkin ns. kovatuloinen, koituu hänen maksettavakseen ainoastaan lakimiehen matkakulut, palkkiota ei tarvitse maksaa.

Mikäli tarvitset lakiapua siviilipalvelusasioissa, käytä specialista, Aseistakieltäytyjäliiton lakimiestä.

Fantasiaa

Aseistakieltäytyjäliiton toinen Fantasiaseminaari järjestettiin lokakuun alussa Helsingissä. Tarkoituksena oli pohtia liiton ja aseistakieltäytymisen tulevaisuutta 1990-luvulla eli jälkeen Lex Pihlajamäen. Laki muuttuu, se on selvä, mutta millä linjoilla liitto jatkaa?

Seminaarin aluksi liiton puheenjohtaja Thomas Hackman alusti keskustelun aiheenaan edellinen Fantasiaseminaari, silloinen ja nykyinen tilanne. Voitiin todeta liiton saaneen paljon aikaa, mutta olevan myös nyt tiettyssä umpikujassa, kuinka jatketaan?

Pohdittiin, kuinka paljon Euroopan Neuvoston jäsenyydellä on merkitystä esim.

totaalikieltäytyjille. 5.5 1989 jälkeen on tuomitulla aseistakieltäytyjällä oikeus ja mahdollisuus vedota EN:n valvontaelimiin. Asiaa esitelleet Hackman, Liiton varapuheenjohtaja Tom Lindahl ja toiminnanjohtaja Pentti Eloranta totesivat kuitenkin sopimuksen merkityksen olevan marginaalisen. Esimerkiksi Sveitsi on neuvoston jäsen ja silti maassa ei ole organisoitu siviilipalvelua lainkaan.

Tärkeimmäksi tästä aiheesta esitetyksi puheenvuoroksi kohosi kuitenkin Lindahlin toteamus, että liiton tulee ehdottomasti jatkaa pyrkimysään lain muuttamiseksi ennen määräaika. Luovuttaminen nyt ja keskittyminen vuoden -92 jälkeisen lain valmisteluun osoittaisi

Aseistakieltäytyjäliiton alistuneen byrokratian edessä. Moraalin ja myös liiton profiilin kannalta on ensiarvoisen tärkeitä jatkaa kampanjointia lakia vastaan.

Asevelvollisuus pois?

Seminaarin toinen pääaihe oli asevelvollisuus. Tutkijoita ei oltu edes kutsuttu paikalle vaan tarkoitus oli käsitellä asiaa puhtaasti käytännön kannalta. Uutta ehdotusta asevelvollisuuslaiksi käsitelleet Lindahl ja Hackman totesivat sen olevan varsin petollisen. Useiden näennäisten myönnytysten tarkoituksena on ainoastaan "pehmentää" armeijaa kaventamalla sotilais- ja siviilielämän välistä kulkua.

Merkityksellinen on myös ehdotus mahdollisesta 9 1/2 kuukauden palvelusajasta, joka hävittäisi yleisen palvelusajan käsitteen ja

tätä kautta vaikuttaisi myös siviilipalvelusmiesten asemaan.

KV- kentällä tapahtuu

Seminaarin kansainvälisten asioiden käsittelyn aloitti Aseistakieltäytyjäliiton koulutussihteeri Juha Tuomikoski perusteellisella esityksellään lähinnä Itä-Euroopan aseistakieltäytyjäliikkeen tilanteesta. Lähes kaikissa Varsovan liiton maissa on käynnissä lakiuudistus, joka saattaa mahdollistaa siviilipalvelun, ja niissä eletään kriittisiä hetkiä. Solidaarisuutta tarvitaan ja sitä varten meidän kaikkien on tehtävä oma osuutemme. Liitto otti ison työn luvattessaan hoitaa erilaisia postituksia. Nyt voisivat asiasta kiinnostuneet jäsenet toimia, aluksi vaikkapa vain ottamalla yhteyttä Juhaan.

Seminaarin viimeinen aihe oli sivarikoulutus ja rauhan-

kasvatus. Tom Lindahl esitteli ajamansa hankkeen määrärahan saamiseksi vakinaisen koulutussihteerin palkkaamista varten. Eräs Aseistakieltäytyjäliiton tärkeimmistä tavoitteista 90-luvulla on koulutuksen, kasvatuksen ja tiedotuksen tason parantaminen ja resurssien laajentaminen näillä sektoreilla.

Seminaari päätettiin illalla ja yleisesti ottaen osanottajat tuntuivat olevan tyytyväisiä päivän antiin. Osallistujien vähäisestä määrästä ja useista paikalla olleista hallituksen jäsenistä johtuen käsittelytapa usein lipsahti päätöksentekotyypiksi, kun olisi pitänyt "fantasioida". Siitä huolimatta seminaarin voidaan katsoa onnistuneen. Liitto kiittää kaikkia seminaariin osallistuneita.

Sivari-lehden kehitysmaasivut

Etelä-Afrikassa ei armoa anneta

Lokakuussa kävi Aseistakieltäytyjäläiön vieraana Matthew Temple, eteläafrikkalainen aseistakieltäytyjä, joka elää tällä hetkellä maanpaossa Lontoossa.

Matthew kiersi Suomea ja sai asialleen ja edustamalleen järjestölle eli COSAWR:ille (Committee on South African War Resistance) runsaasti julkisuutta.

Tobias Hoch matkusti osan Suomi-turneetta hänen oppaanaan ja kertoo nyt miehestä ja miehen ajatuksista.

Kansalaisuutta vaihdettava

Suomi oli ensimmäinen maa, jossa Matthew Temple vieraili tähän mennessä kaksi vuotta kestäneen eksilinsä aikana. Jotta Matthew pääsisi vapaammin liikkumaan Euroopassa, hän haluaisi ottaa Englannin kansalaisuuden, minkä saaminen vie paitsi aikaa myös hermot. Kansalaisuuden anominen edellyttää ainakin 5 vuoden oleskelua maassa, ja kun Matthew'lle ei ole myönnetty vielä pakolaistatusta niin hän joutuu odottamaan viranomaisen päätöstä, joka saattanee nopeuttaa Englannin passin saamista. Hänen ei kuitenkaan tarvitse pelätä, että hänet heitettäisiin maasta. Työ- ja oleskelulupa on ja pakolaistatustakin taitaa tulla hyväksytyksi tulevaisuudessa.

Pitkä lomamatka

Matthew'n saavuttua ajettiin ensimmäiseen kokoukseen. Oli järjestetty tapaaminen EELAK:in (Eristäkö Etelä-Afrikkakomitea) kanssa.

Matthew kertoi mm. perhetaustastaan. Hän syntyi Transvaalissa, mistä hän muutti 6 vuotiaana Pietermaritzburgiin. Siellä hän kävi koulua ja opiskeli ekonomiaa ja psykologiaa yliopistossa.

Kun hän valmistui piti hänenkin astua armeijaan. Viranomaisille Matthew kertoi lähtevänsä Euroopanmatkalle, jolta hän ei sitten enää palannut.

E-Afrikan valkoisessa yhteiskunnassa ja sen kouluissa ei hyväksytty toisinaajatteli-joita - on olemassa yksi mielipide, yksi asennoituminen politiikkaan ja rotuerotteluun ja ne, jotka uskaltavat esittää muita mielipiteitä saatetaan hakata koulussa.

Historiantunneilla ei paljon kysytä - kuunnellaan valkoisten kirjoittamaa historiaa, se opitaan ja kiltisti uskotaan...

Matthew ihmetteli jo nuorena miksi juuri hänen perheellään oli iso kaunis talo, uimaallas, auto, kaksi televisiota, ja kaikki mukavuudet, kun taas heidän mustilla palvelijoillaan oli vain pieni huonokuntoinen talo, joka kaiken lisäksi sijaitsi kaukana. Hän huomasi pian, että mustat

tekevät sen työn josta valkoiset eivät välitä.

Kutsunat jo 16-vuotiaana

Matthew sai 16-vuotiaana etelä-afrikkalaiseen tapaan ensimmäisen kutsuntakirjeensä. Ei ole mikään ongelma saada lykkäystä, mikäli oppilas aikoo jatkaa koulunkäyntiään. Kutsuntakirjeitä saa kyllä joka vuosi uudestaan, ettei vain livahtaisi pois joukosta jos mahdollisesti keskeyttää koulunkäynnin.

Koulut ovat velvollisia ilmoittamaan jokaisesta 16 vuotiaasta valkoihoisesta pojasta. Mustat eivät ole asevelvollisia, he "saavat" liittyä vapaaehtoisesti armeijaan - mitä tapahtuu varsinkin sellaisilla alueilla, joilla on paljon työttömyyttä; Armeija jää usein ainoaksi surulliseksi vaihtoehdoksi ansaita leipänsä.

Ne jotka ovat valmiita suorittamaan asevelvollisuutensa ja sillä tavoin tukemaan apartheid-systeemiä menevät ensin kahdeksi vuodeksi armeijaan ja osallistuvat sen jälkeen säännöllisesti joka vuosi kuukauden kestäviin kertausharjoituksiin, kunnes nelivuotinen asevelvollisuus on täytetty.

Sellaista rajaa, että 30 ikävuoden jälkeen ei enää kutsuta armeijaan, ei E-Afrikassa ole. (Kertausharjoituksiin voi joutua milloin tahansa ja mihin tahansa!)

Ulkomaalaiset armeijassa

Hämmästyttävää on myös se, että E-Afrikan armeijassa palvelee ulkomaalaisia. Joka kolmas armeijassa palveleva on ulkomaalainen, joka asuu pysyvästi Etelä-Afrikassa. Ulkomaalaislakia muutettiin '84 sopivasti sillä tavalla, että ulkomaalaiset "hyväksytään" heti E-Afrikan kansalaisiksi ja siten asevelvollisiksi. Tämä kolmasosa armeijassa palvelevista muodostuu maahan muuttaneista portugalilaisista, englantilaisista, länsi-saksalaisista ja mistä lie. Useimmat ovat hyväksyneet rotuerottelupolitiikan ja sen puolustamisen keinot.

Tämä uusi laki sai aikaan sen, että vuonna '84 25% vieraan maan passin haltijoista

alkoi muuttaa maasta, maahan asettui asumaan enää 20% edellisen vuoden määrästä.

E-A:n tilanne kiinnostaa

Kauniaisten Työväenakatemia sivarikurssilaisille Matthew näytti kaksi videota, jotka kertoivat muista maanpaossa asuvista aseistakieltäytyjistä, heidän sopeutumisvaikeuksistaan uuteen ympäristöön ja englantilaisten omituisuuksiin.

Vaikka Englanti näyttää olevan ikään kuin "alkuperäinen kotimaa" ainakin Etelä-Afrikan englanninkieliselle väestölle, niin se tuntuu kuitenkin täysin oudolta ja vieraalta. Tämä outous ja vieraus tulee näkyviin (tuntuviin...) esimerkiksi ihmissuhteissa.

Yhteinen kokemus - nimittäin se, että on viettänyt suurimman osan tähänastisesta elämästään E-Afrikassa puuttuu ja se johtaa helposti väärinymmärryksiin.

"Jengityminen" muitten kohtalotovereitten kanssa (

maanpaossa elää noin 7000) johtaa yhtä helposti eristytymiseen ja estää muihin tutustumista.

Maakuntakerrokselle

Illalla linja-autossa matkalla kohti Otavan opistoa juteltiin Matthew'n tulevaisuudesta. Niin kauan kuin siellä mustat käyttävät toisia busseja kuin valkoiset, ei Matthew voi palata Etelä-Afrikkaan. Vanhempiaan hän voi tavata vain ulkomailla, eikä hän Englannin passillakaan voisi matkustaa edes turistina E-Afrikkaan. Hän on puhunut liian paljon rotuerottelupolitiikkaa vastaan, ollut liian aktiivinen päästäkseen vielä maasta ulos joutumatta tuomituksi, todennäköisesti jopa elinkautiseen.

Tulimme kuitenkin siihen tulokseen, että on kunnia olla Etelä-Afrikan mustalla listalla.

Mustalla listalla olevia tukee COSAWR, Etelä-Afrikan aseista-kieltäytyjien komitea, jossa Mathew on mukana. Valitettavasti COSAWR

tavoittaa vain pienen osan kaikista E-Afrikasta paenneista. Monet asettuvat johonkin Euroopan maahan asumaan ja yrittävät aloittaa uuden elämän, eivätkä halua olla tekemisissä politiikan kanssa saatikka etelä-afrikkalaisten kanssa.

COSAWR kiellettiin E-Afrikassa viime elokuussa.

Taloukskysymykset tärkeimpiä

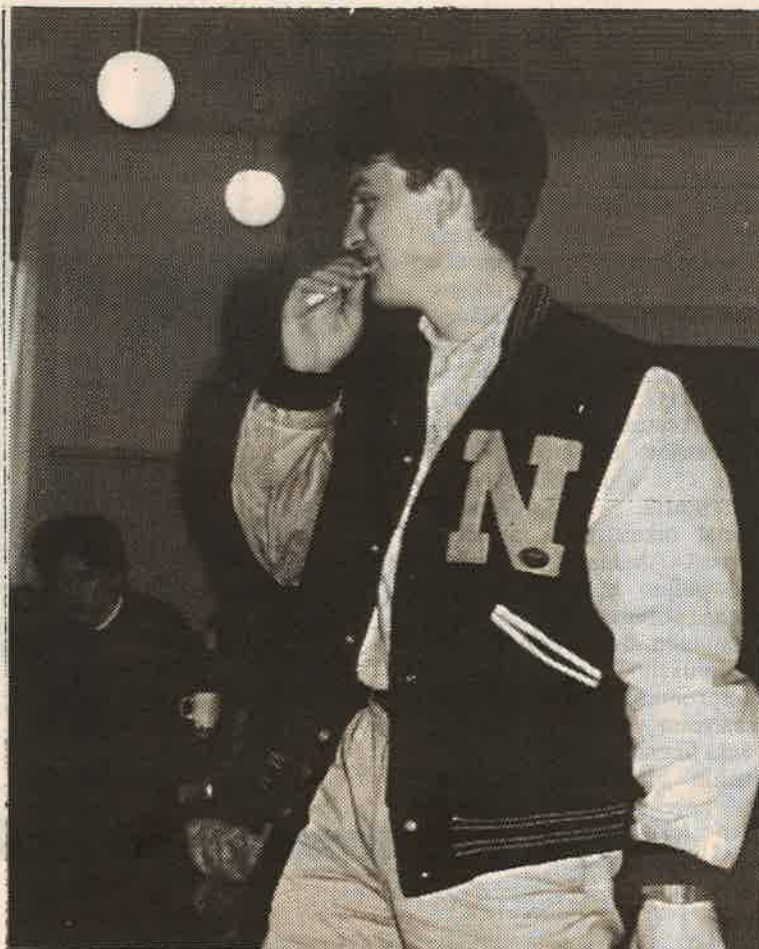
Kun David Bruce tuomittiin tänä vuonna kuudeksi vuodeksi vankilaan aseistakieltäytymisestä ja pääsi Britannian lehdistön etusivuille, niin siitä hermostunut Etelä-Afrikan hallitus päätti, että COSAWR saa kyllä pitää toimistoaan mutta sen toiminta kiellettiin.

COSAWR:lla on toimisto Lontoossa ja Amsterdamissa. Siellä pyritään tukemaan ja auttamaan E-Afrikasta paenneita. Toimistot työskentelevät myös Etelä-Afrikan eristämiseksi m.m. julkaisemalla RESISTER-nimistä lehteä tiedottaakseen mahdollisimman laajalle yleisölle rotuerottelupolitiikasta.

Matthew kuitenkin uskoo, ettei rotusortohallitus pysy enää kauan pystyssä.

Kaikella on vaikutusta, kauppasaarto on yksi hyvä keino, mutta myös jokainen tavara, jonka yksityisetkin ihmiset jättävät ostamatta boikotin vuoksi, tulee maksamaan e-afrikkalaisille yhä korkeamman hinnan apartheidin ylläpitämisestä.

Valkoisten etujen säilyttäminen tulee yhä vaikeammaksi ja kalliimmaksi. Enää ei voi puhua pelkästä taistelusta valkoisten ja mustien välillä, koska yhä enemmän valkoisetkin vastustavat maansa epäinhimmillistä järjestelmää. Matthew'n mukaan tilanne muuttuu seuraavien kymmenen vuoden kuluessa. Hänen mielestään sellaista järjestelmää ei voi pitää kauan yllä, ellei E-Afrikka saa tarpeeksi rahallista tukea ulkoa ja ulkomailta tulee yhä vähemmän tukea.

Matthew Temple Rauhanasemalla

teksti: Tobias Hoch
kuvat: Tor Bergholm

Sivari-lehden kehitysmaasivut

Hallituksen rasitettu maine kansainvälisessä julkisuudessa ei sallinut äänestystuloksen värentämistä, mutta siitä huolimatta junta lähti urnille luottavaisena. Chilen taloudellisen kehityksen, joka on suosinut yhteiskunnan hyvinvointia osaa, uskottiin takaavan juntan menestyksen. Varmistuksena valtioapparaatti sidottiin massiiviseen propagandatyöhön eikä oppositiolle annettu yhtään enempää sijaa julkisuudessa kuin oli pakko. Ainakin kolme eirintaman kannattajaa sai surmansa poliisiväkivallan uhrina.

Rajoituksista huolimatta oppositio toi joukkonsa näyttävästi kaduille. Miljoonan ihmisen mielenosoitus Pinochetia vastaan Santiagossa välittömästi äänestyksen edellä ennakoiti juntalle

tappiota. Selvä enemmistö, 55 prosenttia äänestäneistä, sanoi ei juntan jatkotarjoukselle. Vain Chilen eteläisimmissä maakunnissa ja Pääsiäisaarilla Pinochet sai enemmistön.

Junta aikoo pysyä vallassa

Kansanäänestyksen myötä Chile astui uuteen ja varsin erikoislaatuiseen poliittiseen tilanteeseen. Vaikka juntan kannattajat olivat pettyneitä he tekivät välittömästi selväksi, että reaalisen vallankäytön suhteen mitään ei ole tapahtunut. Pinochetin Lucia-tytär ilmaisi lehdistölle avoimesti pettymyksensä isänsä tappion johdosta. Pinochet hävisi vaikka hantyttären sanoin - "on omistautunut viidentoista viimeisen vuoden ajan palvelemaan kaikkein vähä-

osaisinta kansaa". Lucia ei kuitenkaan puuttuneet pettymyksen hetkellä lohdutuksen sanat: "Tämä oli vain yksi taistelu. Jumala asettaa koetukselle usein juuri ne, joiden mieltä hän haluaa karaista".

Tappiomielialan sijasta hallituksen ja sen kannattajien yleiseksi asenteeksi tulikin pian rehavakas "mitään ei ole tapahtunut". Vaikka Pinochet itse tunnusti julkisesti tappionsa ja takasi "sotilaan kunnialla" kunnioittavansa enemmistön mielipidettä hän varoitti, että "asevoimat säilyttävät koskemattomana sitoutumisensa syyskuun 11. päivän 1973 inspiroineisiin kunniakkaisiin periaatteisiin".

Kansanäänestyksen jälkeisessä Chilessä häviäjät käyttäytyvät voittajien tapaan ja oppositio

on tähän saakka ollut kyvytön realisoimaan voittonsa. Itse asiassa oppositio asema on käynyt jopa vaikeammaksi koska se on menettänyt sitä tähän asti yhdistäneen selkeän poliittisen tavoitteen. Kahdesta seikasta vallitsee yksimielisyys: kukaan ei halua herättää henkiin Allenden kauden vasemmistorintamaa eikä kukaan usko, että juntan säätämät institutionaaliset puitteet voisivat taata paluun demokratiaan. Juntan vuonna 1980 antaman peruskirjan mukaan perustetaan mm. Kansallinen turvallisuusneuvosto, joka käytännössä takaa sen, että armeijan johto edelleenkin voi valvoa maan poliittista elämää. Pahamaineinen artikla 8 puolestaan rajoittaa poliittisia vapauksia kieltämällä marxilaisien vasemmistopuolueiden toiminnan.

Opposition yhtenäisyys koetuksella

Murhatun presidentin leski Hortensia Bussi de Allende, joka palasi kansanäänestyksen jälkeen Chileen viidentoista vuoden maanpakolaisuudesta, muotoili Chilen oppositio poliittiset tavoitteet tavalla, joka vastannee yleisesti oppositio mielialoja. Tavoitteena on pluralistinen yhteiskunta, jossa valtaapitävät ovat vaaleilla valittuja ja jossa vallitsee normaali poliittinen demokratia ilman sotilasdiktatuurin tyyppisiä tunnusmerkkejä: kidutusta, katoamisia ja maanpakolaisuutta. "Emme halua Chilelle mitään enempää. Haluamme chileläisten kohtaamista. Haluamme maan, jossa eletään veljinä. Vaikka kukin ajattelee omalla tavallaan tulee yhdessä elämisen ollen

Kansa palautti EI-kuoren

Pinochet ei aio luopua vallasta

Kenraali Augusto Pinochetin johtaman sotilasjuntan suosiosta äänestettiin Chilessä lokakuun viidentenä. Äänestäjäkunnalla oli oikuis lausua mielipiteensä siitä pitäisikö Pinochetille suoda vielä kahdeksan vuotta jatkoaikaa vai velvoitettaisinko junta järjestämään presidentinvaalit vuoteen 1990 mennessä.

Vaalien tulos ei sitten yllättänyt ketään muita kuin Pinochetin itsensä ja hänen lähimmät tukijansa. Viisitoista vuotta kansaansa säälimättömästi riistänyt diktaattori putosi palliltaan. Vai putosiko?

yhteiskuntaa kannattava peruspirari".

Poliittisena perspektiivinä on "historiallisen kompromissin" chileläinen versio: vasemmistoi ja kristillisdemokraattien yhteistyö vetäen mukaan myös sellaisia voimia, jotka olivat diktatuurin takana tai ainakin 70-luvun vasemmistoa vastaan.

Kommunistien luopuminen boikottilinjasta kansanäänestyksen suhteen on helpottanut oppositiovoimien kokoamista ja saanut kiitosta kristillisdemokraateilta.

Mutta siitä kuinka tulisi kulkea eteenpäin on varsin erilaisia arvioita. Kommunistien ja heidän liittolaistensa muodostama Yhtynyt vasemmisto -järjestö on vaatinut pontevasti kansanliikkeen kehittämistä tunnuksena Pinochetin pakottaminen eroamaan. Kristillisdemokraatit eivät halua suoraa yhteenottoa hallituksen kanssa, mutta heidän on pakko asettua vastustamaan juntan säätämää peruskirjaa, jo sikäli kuin he vaativat poliittisia toimintaoikeuksia tällä hetkellä laittomille oppositioyryhmille:

kommunisteille, sosialisteille ja vasemmistovallankumoukselliselle MIR-liikkeelle.

Siitä kuinka oppositio valitsee poliittiset siirtonsa riippuu suurelta osin kehittyvätkö juntan taustalla olevan blokin sisäiset repeämät. Jyrkintä linjaa edustaa itse Pinochet, joka on vastannut puheisiin mahdollisista muutoksista juntan räätälöimään poliittiseen ja institutionaaliseen järjestelmään toteamalla tällaisten vaatimusten jatkuesaan mitätävän kansanäänestyksen. Osa armeijan johdosta näyttää kuitenkin olevan halukas keskustelevaan muutoksista peruskirjaan. Yhdysvallat tuskin myöskään sallii kansanäänestyksen mitätöintiä. Maltillisemmat voimat oikeiston ja armeijan piirissä haluavat säilyttää niin paljon kuin mahdollista juntan poliittisesta perinnöstä taipumalla osittaisiin muutosvaatimuksiin ja pyrkimällä kompromissiin kristillisdemokraattisen puolueen kanssa. Tämä lienee myös Bushin hallinnon toivoma tie.

teksti: Tuomo Lankila
kuva: Suomi-Chile seura

Hiljainen mielenosoitus Santiagossa: "Missä he ovat?" Tätäkö Chileen akreditoitu suurlähettiläs Kärkkäinen tarkoitti maan toimivalla demokratialla? Vai onko Suomi kenties kyseisen herran mielestä samalla tasolla?

Suurlähettiläs Kärkkäinen: "Suomella ja Chilellä toimivat demokratiat".

Sivari-lehden kehitysmaasivut

Salvadorissa tapetaan omatunto puhtoisena

Sivari julkaisee tässä kehitysmaihin keskittyvässä paketissaan oheiset jutut salvadorilaisista aseistakieltäytyjistä. Suomalaista saattaa hämmästyttää puhujien ja järjestöjen syvä uskonnollisuus, mutta latinalainen-Amerikka on tunnetusti voimakkaasti katolista aluetta ja toisaalta ei-uskonnolliset aseistakieltäytyjät eivät ole siellä järjestäytyneet. Haastattelut on alunperin julkaistu WRI Newsletterissä ja ne on kääntänyt Janne Rissanen.

WRI Newsletter haastatteli elokuussa kahta salvadorilaista aseistakieltäytyjien asemasta maassa. "J" on baptistikirkon työntekijä keskuksessa, joka suojelee nuoria miehiä pakkovärväykseltä. Centro de proteccion juvenilissa toimii pääkoordinaattori ja viisi erikoistunutta työntekijää. Keskus avustaa niitä, joita sotakoneisto pahimmin uhkaa.

"Meidän toimintamme on yksi tapa saada kirkkomme epäoikeudenmukaisuutta vastustava ääni kuuluville. Kymmenen vuoden ikäisiä poikia viedään koulunpenkiltä ja he jäävät paitsi normaalia lapsuutta. Lapsia riuhdotaan busseista ja viedään kasarmeille. Tilanne on motivoinut salvadorilaisia ottamaan osaa oikeudenmukaisuusprojektiin. Kirkkona ymmärrämme, että meidän tulee taistella - ei aseina, vaan korottamalla äänemme eli Jeesus Kristuksen aseina. Tästä syystä projektiin kuuluu peruskoulun lisäksi raamatullinen- ja teologinen opetus sekä rauhankasvatus. Meillä on myös tarjolla lainopillista koulutusta."

"Nykyisessä hätätilassa meidän täytyy tehdä kaikkemme armeijassa palvelevien nuorten puolesta. Nämä nuoret ja heidän vanhempansa ovat ilmoittaneet kaipaavansa raamattuopetusta. Joskus tämä johtaa siihen, ettei näiden nuorten tarvitse enää harjoitella tappamista, vaan he pääsevät paperitöihin. Meidän avullamme on muutama heistä onnistuttu vapauttamaan kokonaan."

Tarkoittaako tämä tavallaan sitä, että armeijan korkeimmat upseerit tunnustavat omantunnonnsyistä kieltäytymisen?

"Periaatteessa armeija on taistelukoneisto, eikä se ota huomioon yksittäisten ihmisten omantunnonkysymyksiä. Jotkut kirkkoon kuuluvat upseerit ovat kuitenkin meidän puolellamme. Projektin tarkoitus onkin saada aseistakieltäytymiselle laajempi tunnustus."

"Jotkut haluavat lähteä armeijasta sillä perusteella, että he ovat kristittyjä. Armeijassa oleminen on heille heidän elämänoppinsa vastaista. Mutta kun he näin sanovat, armeija vastaa "olette juuri niitä ihmisiä, joita haluamme joukkoomme". Armeija aiopesee ihmiset ajattelemaan, että heidän tulee tappaa puolustaakseen Salvadorin kansaa ja lähimmäisiään. Tappamaan omatunto puhtaana."

Työskentelettekö suorassa yhteydessä niihin, jotka eivät halua armeijaan tai tahtovat ulos sieltä?

"Sitä me juuri teemme. Kun nuori mies kutsutaan palveluk-

seen, tarvitsee hän välittömästi neuvoja. Mobilisoimme ryhmämme nopeasti saadaksemme miehen ulos ennenkuin hänet siirretään varsinaiseen kasarmiin. Siihen saakka hän on kansalaispuolustuksen rakennuksessa ja kaikki on helpompaa. Kun mies on viety kasarmille kaikki vaikeutuu. Nuorten vanhemmat tai naapurit ilmoittavat meille, että heidät on noudettu ja meillä on siis vain muutama tunti aikaa toimia.

Seuraavassa vaiheessa toimimme niiden hyväksi, joita ei ole vapautettu. Taivutteleme armeijaa siirtämään heidät muihin tehtäviin joissa ei tarvitse tappaa. Annamme myös hengellistä apua."

Mikä on aseistakieltäytyjien asema laissa?

"Nykyisen lain perusteella vain 18-30 vuotiaat miehet ja naiset voidaan kutsua palvelukseen, mutta heitä ei voida lain nojalla siihen pakottaa. Perheenisät, nuoret vanhemmat ja nuoret, jotka elättävät vanhempiaan voidaan vapauttaa asepalveluksesta. Naisia voidaan kutsua palvelukseen vain, mikäli on käynnissä todellinen sota, jossa maahamme on hyökätty. Näinhän ei nyt ole, vaan armeija taistelee omia veljiämme ja sisariamme vastaan. Hallituksemme rikkoo kuitenkin omaa lakiaan koko ajan.

Taivutteleme parhaillaan uutta lakiehdotusta vastaan. Se laillistaisi kaikki nykyiset teot. Ehdotuksen mukaan tosin pakkovärväys olisi mahdollista vain 18-30 vuotiaiden miesten osalta, mutta armeija ei tätä kunnioita. Se tarvitsee kuolleiden ja haavoittuneiden tilalle uusia miehiä ja ottaa ne vaikka väkisin.

Vain armeija on lain takana, mutta kukaan siviili ei edes tiedä siitä, paitsi hallituspiirien ihmiset, ja luulemmekin lain tulevan hyväksytyksi. Tässä astuukin projektimme mukaan. Tiedotamme siitä köyhille ihmisille, sillä laki koskee kaikkia, mutta kuitenkin rikkaiden lapsia ei kutsuta armeijaan."

Miten armeijaan yleensä suhtaudutaan?

Salvadorissa on paljon työttömyyttä, ja ihmiset tietävät, että he voivat saada vaatteita, ruokaa, palkan, eläkkeen ja henkivakuutuksen armeijalta. Maaseudun ihmiset vastustavat,

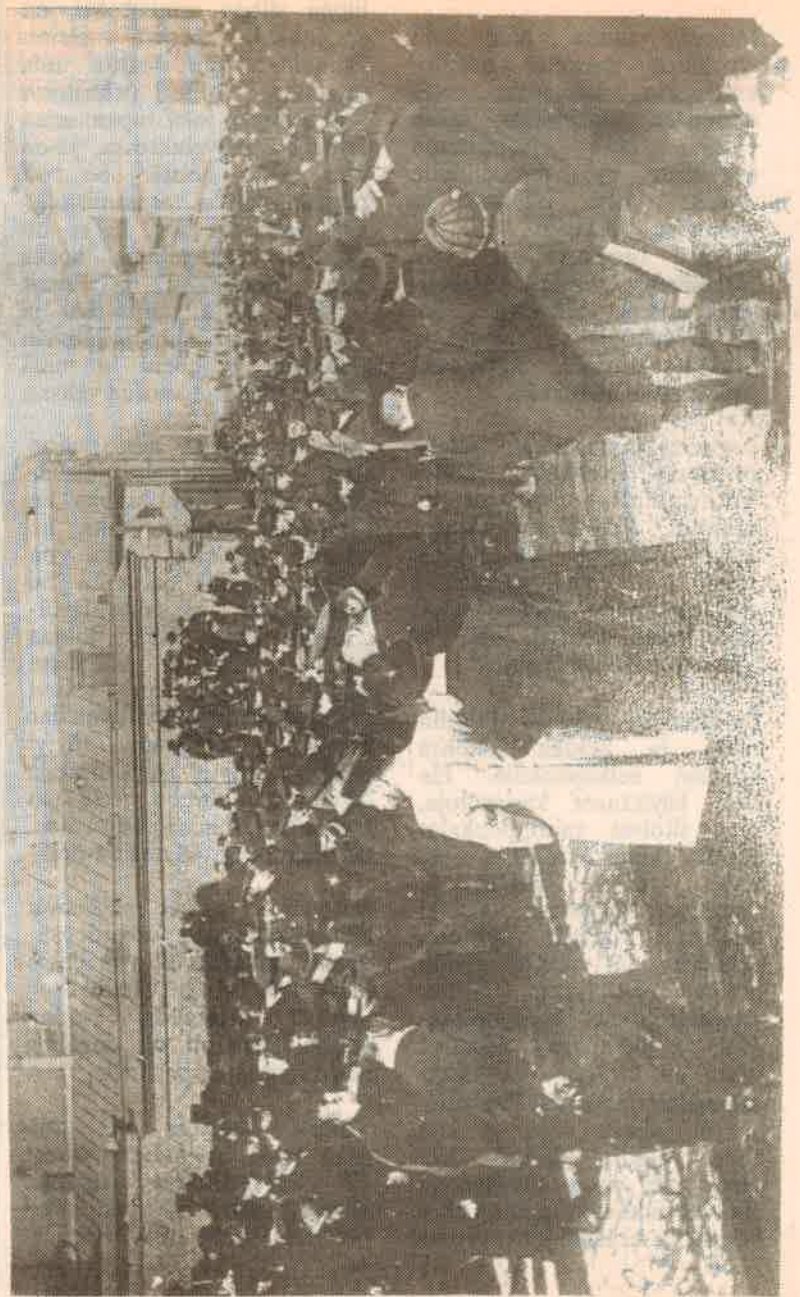
koska armeija vie heidän lapsensa pois maatoista, tapettavaksi. Armeija puolestaan väittää suojelevansa maata ja kansaa sissien hyökkäyksiltä, mutta monet uskovat armeijan itse olevan hyökkäysten ja pommitusten takana. Monet ovat joutuneet lähtemään kotiseudultaan, monilla on lapsia, joita on kidutettu tai jotka on kidnapattu."

Kuinka hyvin ihmiset tuntevat väkivallattomuuden filosofian? Sanovatko nimet Gandhi tai Martin Luther King heille mitään?

"Kirkkojen piirissä kyllä. Katolinen kirkko tekee kovasti työtä tämän eteen, mutta joskus ryhmät unohtavat 'työnäkynsä' - sen minkä puolesta he taistelevat. Meidän täytyy taistella niin, että kaikilla olisi ruokaa ja terveyttä, mutta väkivallattomin keinoin."

Mitä WRI:n ryhmät voivat tehdä tuksenne?

"Yksi tapa on levittää tietoa työstämme - edellyttäen, että nimiämme ei mainita. Tarvitsemme myös taloudellista tukea, sillä muutoin työmme jää hyvin rajoittuneeksi."

Sivari-lehden kehitysmaasivut

H:n tarina

"H" on salvadorilainen, joka on viettänyt 7 vuotta maanpaossa Isossa-Britanniassa. Kirjoituksessaan hän kuvaa kuinka hänet värvättiin armeijan palvelukseen ja miltä hänestä tuntui. Kirjoitus on julkaistu WRI Newsletterissä ja sen on kääntänyt Janne Rissanen.

Minun isälläni oli kauppa kasarmien edustalla. Lapsena oli hienoa katsella kun sotilaat harjoittelivat aseillaan. Eräänä päivänä, kun olin siinä 16-17 vuotias, isälleni kerrottiin että minä olisin valmis armeijaan. Hän vastusti, koska silloin (1980-81) El Salvadorissa oli hyvin vaikea tilanne, ja hän pelkäsi, että minut tapetaan.

Minusta tuntui, kuten on tyypillistä nuorelle macho-kulttuurin kasvatille, että armeijaan liittyessäni saisin valtaa. Näi ajattelimme erityisesti me maaseudulla asuvat, jotka olimme jo tottuneet aseisiin ja ne olivat luonnollinen osa elämäämme. Ennen varsinaisen sodan alkamista me kaikki tahtoimme armeijaan, mutta sodan syttyessä hylkäsimme ajatuksen.

Lapsena minusta oli todella mukava istuskella kotini ulkopuolella kutsuntojen aikana. Muistan tämän, koska minulla oli kolme veljeä ja eräs ystävämme tuli sanomaan heille: "Älkää vain tulko tänään, sillä he värväävät tänään ihmisiä."

Tavallisesti miehiä otettiin kiinni ja heidän kätensä sidottiin selkäpuolelle. He eivät käyttäneet käsirautoja, vaan sitoivat vain peukalot narulla kiinni toisiinsa. He eivät voineet liikkua ja peukalot turposivat. Kaikki ihmiset koottiin yhteen paikkaan ja heidät vietiin sitten armeijaan. Sitten vapautettiin ne, jotka opiskelivat, ne jotka eivät osanneet lukea tai kirjoittaa ja kaikki vammaiset ja sairaat. Veljelläni oli jalassa arpi, ja kun hänet otettiin kiinni, hän sanoi ettei pysty kävelemään eikä juoksemaan. Ja hän pelasi koripalloa eräässä joukkueessa!

Vanhempani vastustavat armeijaa. He eivät kuitenkaan ole sissienkään puolella. He ajattelevat hyvin vanhanaikaisesti ja heidän maailmansa on aivan erilainen kuin nuorilla, joille mm. USA on jotakin hienoa.

En tiedä, miten isäni järjesteli asiani jonkun armeijan upseerin kanssa, mutta minä liityin siihen muusikoksi, en sotilaaksi. Mutta sisien kannalta tämä saattoi olla ongelma, olin orkesterin jäsen, mutta joka tapauksessa armeijan palveluksessa, joten olin yksi heistä. Se oli ongelma myös vasemmistolle, sillä vastustin sitä. Ja se oli ongelma perheelleni, koska olin armeijassa ja sissit voisivat uhata perhettäni ja näin pakottaa minut jättämään armeijan. Perheeni ja minä olimme puun ja kuoren välissä.

Opin armeijassa niin paljon asioita, että rupesin pelkäämään niitä. Opin kuinka he kiduttavat ihmisiä, mitä he tekevät ihmisille, mitä on todella tekeillä ja mitä he ajattelevat presidentistä-armeija jos mikä johtaa maata. Kuulin vaaleista asioita, joista en voinut puhua, koska olin osa armeijan koneistoa. Minun täytyi osoittaa, että se, mitä armeija tekee, on hienoa; että on hienoa kun ihmisiä kidutetaan. En voinut näyttää pelkääväni.

Muutamit miehet pelkäsivät lähteä armeijasta perheidensä vuoksi, tavallisesti armeijassa kului 2-3 vuotta. Heidän oli jäätävä armeijaan sodan vuoksi. Sota oli siis ongelma myös sotilaiden perheille.

Toinen ongelma on, että siinä missä useimmat perheet El Salvadorissa tukevat sissejä, saattoi yksi tai kaksi perheenjäsentä olla armeijas-

Aseistakieltäytyjäliiton Kehy-projekti Etelä-Afrikka

Liittokokouksessaan Aseistakieltäytyjäliitto päätti ottaa vuodelle 1989 uuden projektin. Kohdemaana on ICOM-kokouksen mukaisesti Etelä-Afrikka.

Tarkoituksena on levittää Suomessa tietoa eteläafrikkalaisista aseistakieltäytyjistä, kertoo liiton puheenjohtaja Thomas Hackman. - Keväällä olisi tarkoitus tuottaa maahan joku maanpaossa elävä pasifisti, joka saisi sitten kertoa omista kokemuk- sistaan vaikkapa sivarikursseille, jatkaa hän.

Onko projekti taloudellisesti riskialtis?

- Eivät ole. Suurin osa varoista saadaan omana varainhankintana ja lopulle toivotaan valtion

tukea. Maahan tuotettava luennoitsija ei itse asiassa ole suurikaan rasite, enemmän kuluja aiheuttaa suora, Etelä-Afrikkaan suunnattava tuki.

Kuinka on mahdollista avustaa järjestöjä, jotka ovat kotimaassaan pannassa?

- Pyrimme luomaan kontakteja suoraan Etelä-Afrikassa eläviin aseistakieltäytyjiin ja tämä on mahdollista useiden muiden järjestöjen tuella. Mikäli suora rahoitus ei kuitenkaan Etelä-Afrikan sortojärjestelmän vuoksi ole mahdollista, suuntaamme varat Lontoossa toimivalle COSAWR järjestölle. - Yksi hyvä avustuskohde olisi johonkin etulinjanmaahan mahdollisesti rakennettava

turvapaikka, jonne rajan ylittäneet pakolaiset pääsisivät lepäämään ja järjestämään operaationsa jatkoa.

Mitä liiton rivijäsenet voisivat tehdä asian eteen?

- Jo nyt on muodostettu asiaa tutkiva projektiryhmä ja sen toimintaan voivat asiasta kiinnostuneet tulla mukaan. Sivarilakon aikana on tarkoitus kerätä rahaa COSAWRille, joten silloin palveluksessa olevat sivarit ovat automaattisesti mukana toiminnassa.

Monta hyvää syytä valita
Postipankin paras palvelu

LEIJONATILI

Se ei ole pelkkä tili.

Se on palvelupaketti:

- ainutlaatuinen palkka- ja eläketili
- 6%–8%:n huippukorko talletuksille
- maankuulu ilmainen maksupalvelu
- jatkuvan edullisen luoton mahdollisuus
- rajaton nosto-oikeus
- kätevä kortti valintasi mukaan

Tule Postipankkiin kuulemaan, miksi sinunkin kannattaa avata Leijonatili. Jo tänään!

Excubalibre

Lång myöntää totaali-kieltäytyjien erityisaseman

Aseistakieltäytyjäliiton edustajat kävivät marraskuun lopulla tapaamassa oikeusministeriön vankeinhoito-osaston ylijohtaja K.J. Långia. Tapaamisessa Lång suhtautui myönteisesti ajatuksiin totaali-kieltäytyjien siviilityö- ja opiskelulupien saamisen helpottamiseksi sekä niiden totaalien, jotka sitä haluavat, keskittämiseksi tiettyihin työsiirtoloihin.

Långin mielestä jo lainsäädäntö tunnustaa totaali-kieltäytyjät erityisryhmäksi, johon tietyiltä osin voidaan soveltaa myös tuomion täytäntöönpanossa erityismääräyksiä.

Ivan Tomsille tehty väkivaltaa

Ivan Tomsille, 21:n kuukauden tuomiota kärsivälle eteläafrikkalaiselle aseistakieltäytyjälle on tehty seksuaalista väkivaltaa Polismoorin vankilassa.

Etelä-Afrikan kirkkojen neuvosto on huomionnut tapauksen ja vaatii aseistakieltäytyjille ns. turvavangin asemaa, koska heidän tekonsa eivät ole "rikollisesti motivoituja".

Ari Löthmanille ei ole tehty väkivaltaa

Ari Löthmanille, 3:n kuukauden kakkua istuvalle sivarin keskeyttäjälle ei ole tehty minkäänlaista väkivaltaa Jokelan työsiirtolassa.

Sivarin toimittajan vieraillessa kyseisessä laitoksessa Ari kehui paikkaa erinomaiseksi ja antaakin sille totaaleiden "hotelliluokituksen" skaalalla 4 1/2 tähteä viidestä mahdollisesta.

Ruotsissa kieltäydytään sotaverosta

Ruotsalaisesta verotuskäytännöstä (sama kuin Suomessa) huolimatta on maassa nousemassa ns. War Tax Resistance-liike.

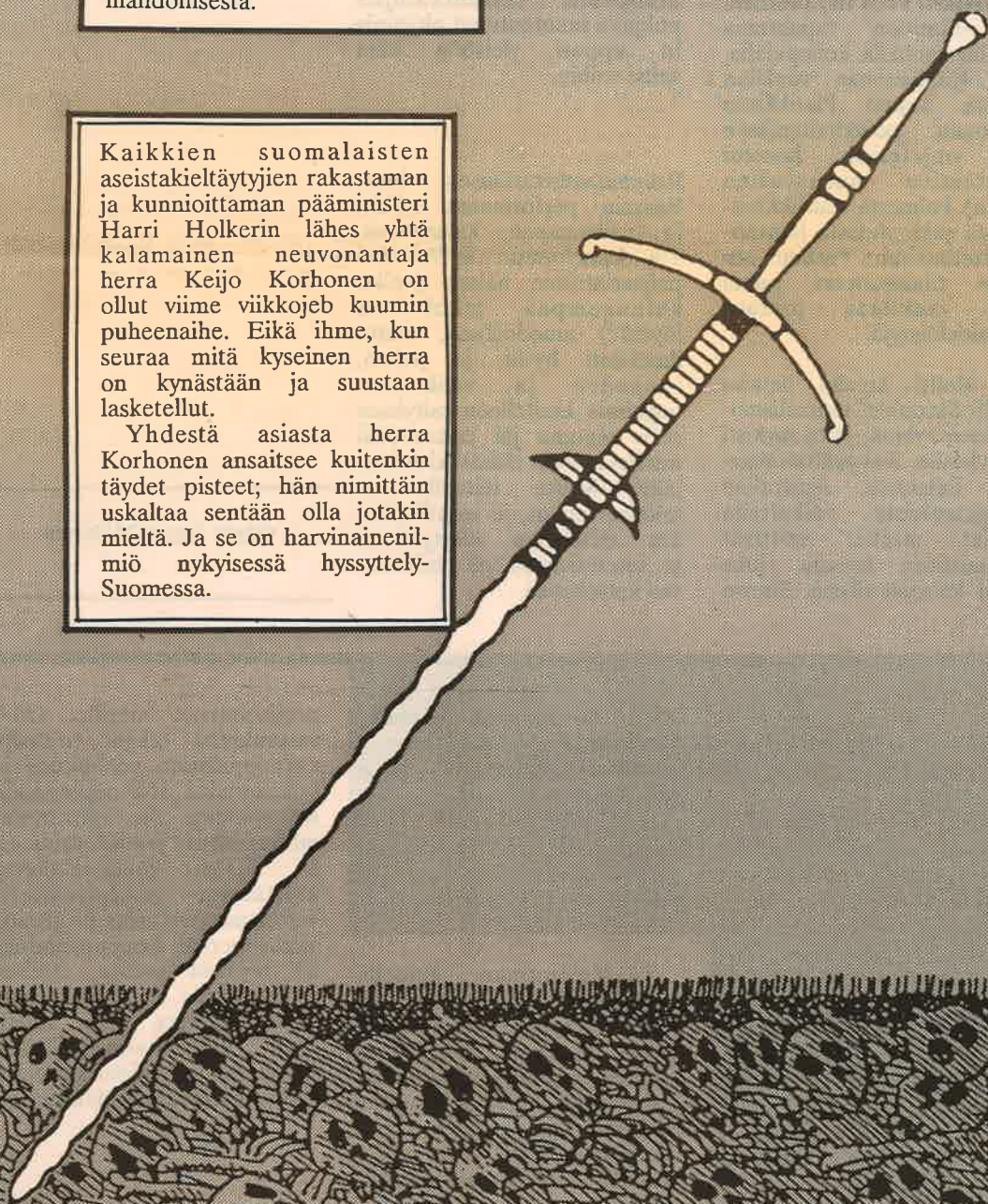
Käytännössä veronmaksajat pyytävät 8%:n (valtionveron puolustusmäärärahaosuus) veronalennusta ja ilmoittavat samalla mihin kyseiset verorahat tulisi käyttää.

Sama käytäntö sopisi Suomeenkin, kuka aloittaa?

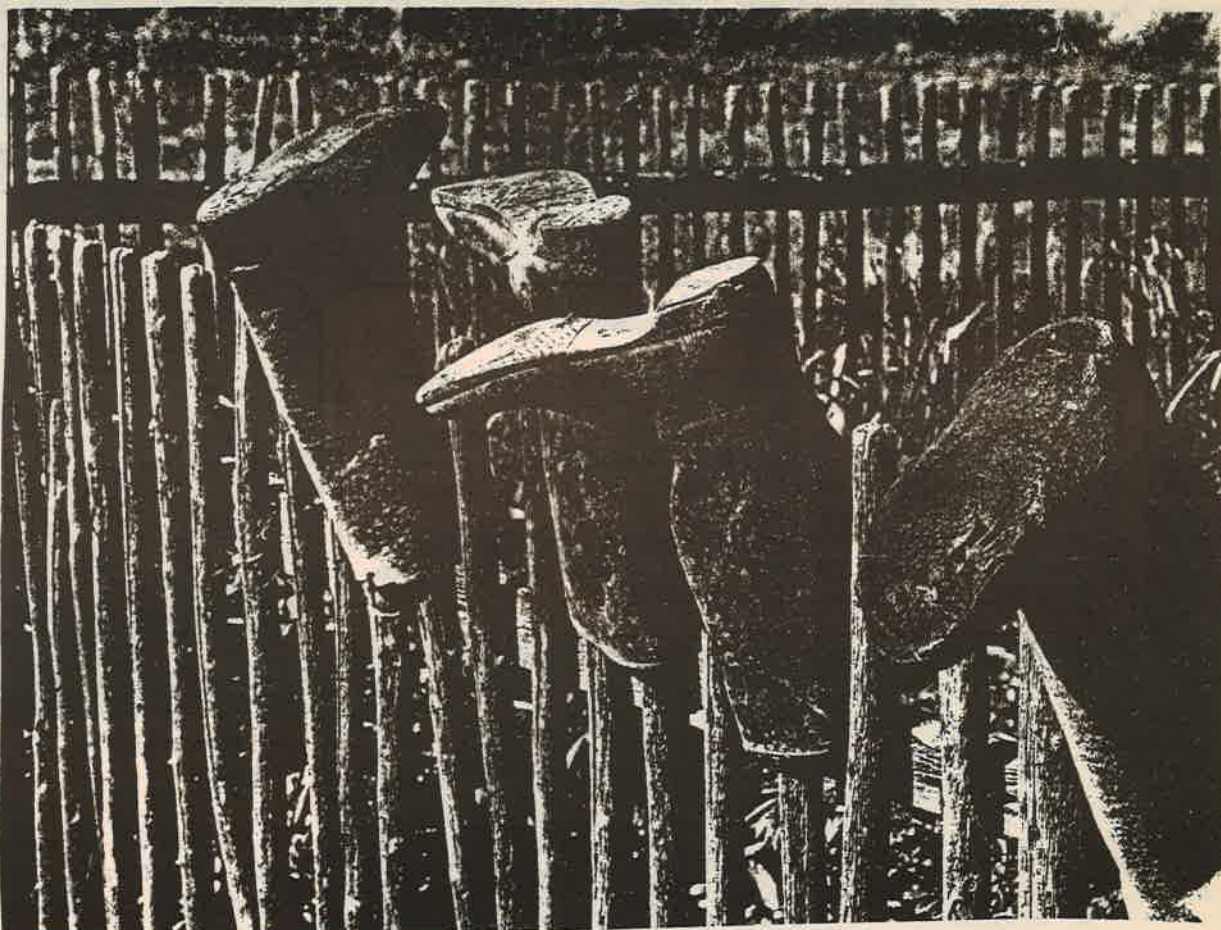
Kaikkien suomalaisten aseistakieltäytyjien rakastaman ja kunnioittaman pääministeri Harri Holkerin lähes yhtä kalamainen neuvonantaja herra Keijo Korhonen on ollut viime viikkojen kuumien puheenaihe. Eikä ihme, kun seuraa mitä kyseinen herra on kynästään ja suustaan lasketellut.

Yhdestä asiasta herra Korhonen ansaitsee kuitenkin täydet pisteet; hän nimittäin uskaltaa sentään olla jotakin mieltä. Ja se on harvinaisen miö nykyisessä hyssyttely-Suomessa.

Oletettavasti Suojelupoliisilta vuotaneen tiedon mukaan yritti tunnistamaton, ilmeisesti maolainen ryhmittymä vallata Aseistakieltäytyjäliiton Jyväskylässä pidetyssä syysliittokokouksessa. Oululaisen ryhmittymän yritys kuitenkin kariutui johtajansa, siverstiksi itseään tituleeraavan T.P:n, hillittömään virvoitusjuomien käyttöön ja siitä seuranneeseen masennustilaan.

Free the Brothers Aid

Suomen poliittisten vankien tuki ry järjesti 23. päivänä syyskuuta tapahtuman vankilassa istuvien aseistakieltäytyjien (tällä hetkellä 14) tukemiseksi. Free the brothers Aid -niminen tapahtuma pidettiin vanhalla konepajalla, aivan Katajanokan vankilan vieressä. Seppo Pietikäisen juontaman poikkitaiteellisen illan ohjelmisto koostui (muutamien peruutusten jälkeen) kolmesta musiikkiesityksestä sekä yhdestä teatteriperformanssista. Perinteiseen tapaan tilaisuudessa puhui myös vankilaan joutuva aseistakieltäytyjä.

Illan aloitti kipeän hauska Motelli Skronkle, visuaalimusiikillinen ryhmä, joka mykisti koko yleisön. Kokovartalomaalut, ilmeisesti Australian aboriginaaleista vaikutteita saaneet miehet esittivät shamanistisen tanssin, joka lumosi katsojat täysin. Shown

loppupuoli muodostui rankasta mutta ilmavasta musiikkiesityksestä. Laulujen sanoista löytyi piilomerkityksiä roppakaupalla ja ilmeisesti alunperin lastenlaulujen pohjalta muotoutunut ohjelmito upposi yleisöön kuin veitsi voihin.

Romanianunkarilaisen Imre Baaszin performanssi olikin jo vaikeampaa katseltavaa. Tai katselemista kyllä riitti paljasrintaisen naisen (voiko kuluneempaa tehokeinoa löytää?) muodo(i)ssa, mutta ilmeisesti hyvän ja pahan, vapauden ja vankeuden ongelmia käsitelleen esityksen sisin sanoma jäi epäselväksi muillekin kuin tämän kirjoittajalle. Mutta taiteella on taiteen vapaus, ja maallikkokin esiintyjien eläytyminen ja intensiivisyys oli vaikuttavaa katseltavaa.

teksti: Janne Mäkinen

Illan vetonaula, eli Jimi Tenor & his Shamans, sai porukan bailaamaan railakkaasti. Osa parisataapäisestä yleisöstä tanssi niin villisti, ettei tila tahtonut riittää. Urbaaniyhtye oli kuin luotu konepajan karuun ympäristöön ja onnistunut valojen/varjojen käyttö lisäsi esityksen vaikuttavuutta. Soundit olivat kohdallaan huolimatta tilan vaikeasta akustiikasta. Ei pahaa sanaa, vaikka kritiikkiä aina pitäisikin esittää. Toisaalta näin kokonaisvaltaista tapahtumaa on vaikea arvostella yksittäisen konsertin tavoin. Eikä siihen ole myöskään tarvetta.

Varsinaisiksi puhujiksi aiottujen Matti Vuoren ja Ilkka Taipaleen saapumisen estyttyä jäi allekirjoittaneelle ainoa puheosuus. Tämä saattoi olla hyväksikin, sillä hauskanpitovaihteen päälle heittänyt yleisö ei kenties olisi viittä

minuuttia kauempaa mielenkiintoisakaan puheita jaksanut kuunnella. Totaalikieltäytymisen syyt ja seuraukset tulivat kuitenkin ihmisille selviksi.

Illan päätti takavasemmalla paikalle ilmaantunut 22.Piste-pirkko, partymusiikin ilmiömainen esittäjä. Katonrajasta ilmoille heitetyt soinnut (ja atonaalit) saivat yleisön jo kolmannen kerran myymään itsensä. Onnistunut päätös hyvälle illalle.

Kaikki illan artistit esiintyivät ilmaiseksi, mistä järjestäjien puolesta kiitos. Kiitos myös juontaja Seppo Pietikäiselle, jonka lausuma runo oli yksi illan helmiä. Yleisölle kiitos hyvän asian tukemisesta ja asiallisesta käytöksestä. Ja etteivät kiitokset tähän loppuisi, kiitos myös suuren työn tehneelle Marko Haaks-luodolle, joka hoiti kaiken käytännön organisoinnin.

-eli

NOBEL

Mikä on rauhan kannalta merkittävin tapahtuma maailmanpolitiikassa YK:n perustamisen jälkeen?

Tämänvuotinen Nobelin rauhanpalkinto myönnettiin YK:n rauhanturvajoukoille, mutta vahvana ehdokkaana oli myös molempien suurvaltojen päämiehet INF-sopimuksen solmimisen ja yleisen lientymisen ansiosta. Voisi siis luulla, että INF-sopimus on hyvinkin merkittävä rauhan kannalta. Kielteisen näkemykseni perustan mm. prof. Esko Antolan esitykseen Sadankomitean syysliittokokouksessa 22. 10. josta seuraavaksi omananainen referaatti.

Merten militarisointi

Neuvostoliitto siirsi 70-luvulla voimakkaasti vallan

projisointiaan merille. USA vastauksena tähän, toisaalta eurooppalaisen mielipiteen ja kolmanneksi INF-sopimuksen seurauksena on vahvistanut merimahtiaan ja tulevaisuudessa SDI:n todennäköinen, osittainen jäädyttäminen vahvistaa suuntausta projisoida valtaa merille. Loppupäätelmänä voidaan todeta, etteivät sopimukset olennaisesti edistä rauhaa, niin kauan kuin maailmanpolitiikassa sovelletaan pilpailullisuutta yhteistoiminnallisuuden sijaan.

Yhteistoiminnallisuus

Antolan mainitsemää yhteistoiminnallisuutta on löydettyvissä taholta jota ei yleensä yhdistetä rauhan edistämiseen. Tarkoitin tällä EY:tä, joka ei sinänsä, vaan ideologisella tasolla on erittäin merkittävä. EY:ssä ensimmäistä kertaa historiassa kansallisvaltiot ovat solmimassa vapaaehtoisesti valtioliiton. Mikäli tämä kokeilu onnistuu ja

lisäksi tällä hetkellä painotettu taloudellinen etu toteutuu, todistetaan yhteistoiminnallisuus mahdolliseksi ja kannattavaksi.

Sotien lopettamisen rakenteelliseksi ratkaisuksi esitettiin jo v. 1898 maailmanvaltiota ja tämän toteuttamisessa voidaan nyt nimetä tärkeimmät ensiaskeleet:

-Kansainliitto

-YK

-EY

(SADEK-mailla on myös kiinteää ylikansallista yhteistyötä, mutta merkitykseltään maailmanlaajuiseen kehitykseen ei tätä järjestöä voida verrata EY:hin)

Seuraava askel voisi olla joko valtioliittojen yleistymisen tai vahvempi maailmanjärjestö, mutta jälkimmäinen on epätodennäköinen ja jopa epätoivottava, koska sen todennäköinen edellytys olisi III, (rajoitettu) maailmansota, sillä Kansainliitto ja YK syntyivät molemmat maailmansodan seurauksena.

Suomessa käytävä keskustelu EY:stä on ollut valitettavan yksipuolista, lähes ainoana

mielenkiinnon aiheena on ollut talous. Vaihtoehtoliikkeiden taholla EY on nähty useimmiten uhkana eikä ole mietitty riittävästi avautuvia mahdollisuuksia, vaikka juuri keskusteluun (positiivisesti) osallistuminen voisi muokata kehitystä.

Usein EY:n on pelätty muodostuvan vain kolmanneksi suureksi sotilasmahdiksi, mutta rohkenen epäillä tätä ajatuskulkua, sillä eurooppalaisilla on vielä II maailmansota melko tuoreessa muistissa ja kulttuurillisesti Eurooppa on moniarvoinen ja tästä johtuen melko suvaitsevainen.

Loppupäätelmänä voidaan todeta vapaaehtoisten valtioliittojen ja nationalismien merkityksen vähentymisen l. kansainvälistymisen olevan ainoa toivottava ja realistinen tapa rakentaa järjestelmä, jossa sodan mahdollisuus on minimoitu. Se, että näihin tavoitteisiin pyritään usein taloudellisin argumentein lisää vain niiden arvoa.

Raimo Koski

MOC vaatii globaalia toimintaa

ICOM:in kokouksessa espanjalainen aseistakieltäytyjäjärjestö MOC antoi oheisen julistuksen. Julistus on niin kattava ja osiltaan myös Suomen tilanteeseen sopiva, että julkaisemme sen kokonaisuudessaan. Tekstin on espanjasta kääntänyt Tuomo Lankila.

Viimeisimmän kansainvälisen aseistakieltäytyjätapaamisen jälkeen on kaikissa maissa havaittu hallitusten pyrkivän pelkistämään aseistakieltäytymisen puhtaasti yksilölliseksi kysymykseksi. Hallitusten käytännön politiikka poikkeaa toisistaan, sikäli kun erilaiset kansalliset kontekstit sallivat yksilön oikeuksien kunnioittamisen, mutta huolimatta eroavaisuuksista sen suhteen, missä määrin voimassa oleva lainsäädäntö on rangaistuksenluontoista, peruskonflikti on kaikkialla sama.

Me - aseistakieltäytyjät - haluamme aseistakieltäytymisen olevan keino, jonka avulla kansalaiset lakkaavat luopumasta omasta vastuustaan ja uhmaavat militarisoitua kieltäytymällä sotilaallisen järjestelmän tarjoamasta kasvatuksesta ja sodanvalmistelusta.

He - hallitukset - eivät halua aseistakieltäytymisen kehittyvän haasteeksi pakolliselle asevelvollisuudelle yleisenä normina, joka koskee kansalaisten suurta enemmistöä, sääntönä, jonka aseistakieltäytyjä vahvistaa poikkeuksena.

Meille aseistakieltäytyminen on kattava strategia, joka lähtee yksilön ja ryhmän johdonmukaisesta näkökulmasta. Se merkitsee ensisikkin kieltäytymistä kasvatuksesta sellaisten arvojen pohjalta kuin alistuminen, kiihkonationalismi, sokea tottelevaisuus, seksismi, hierarkisuus, epäsolidaarisuus, kilpailuhenkisyys ja tuhoavien voimien palvonta. Toiseksi aseistakieltäytyminen tarjoaa tehokkaan mekanismin kansalaisyhteiskunnan autonomisen rakenteen kehittämiseen. Tämä tarkoittaa, että kansalaiset ottavat omakseen vastuun puolustaa itseään (ensimmäinen ongelma onkin ratkaista mitä tulee puolustaa ja ketä vastaan). Näin aseistakieltäytyminen saavuttaa ulottuvuuden, joka ylittää yksilöllisen ratkaisun tason ja kehitty militarismiin juuriin saakka ulottuvaksi kritiikiksi.

Kun yksilön tietoisuuden muodostavat arvot johtavat hänet kieltäytymään noudattamasta lakia, joka vaatii väestön yhteistoimintaa yhteiskunnan militarisaation ylläpitämiseksi ilmenee hänen kieltäytymisensä yksinkertaisena kansalaistottelemattomuute-

na. Aseistakieltäytyjien asenne uhkaa paljastaa sellaisen pakkojärjestelmän - asevelvollisuuden - epäoikeudenmukaisuuden, jossa siviilit muunnetaan sotilaksi opettamalla heidät tappamaan käskystä tai tukemaan niiden toimintaa, jotka on koulutettu tappamaan. Mitä herkempi julkinen mielipide on tälle ongelmalle, sitä vaikeampaa on oikeuttaa repressiota. Kun tämä kansakunnan "demokraattista" omaatuntoa vaivaava prosessi saavuttaa pisteen, jossa hallitus ei voi enää jättää sitä huomiotta, silloin ja vasta silloin se päättää käydä säättämään aseistakieltäytyjälakeja. Koska toisinajattelua ei voida eliminoida se pyritään integroimaan keinoilla, jotka ovat sotilaallisen systeemin sulatettavissa ennen kuin sen perusteita ehditään nakertaa.

Jokaisen aseistakieltäytymistä koskevan lain ensimmäinen tehtävä - ja tätä tulee voimakkaasti korostaa - on taata se, etteivät aseistakieltäytymisen tunnustaminen ja "kunnioitus" aseistakieltäytyjien vakaumusta kohtaan pääse milloinkaan asettamaan kyseenalaiseksi aseellisen puolustuksen ja armeijan välttämättömyyttä. Seikka, joka meidän on syytä pitää tietoisuudessamme hyvin selvänä, koska aseistakieltäytymisen voima pätevänä rauhantyönä on nimenomaisesti sen kyvyssä nostaa esiin nämä perustavat kysymykset.

Vanha kiista korvaavan yhteiskuntapalvelun hyväksymisestä tai hylkäämisestä on tässä suhteessa toissijainen. On ilmeistä, että on realistista kehottaa joukkomittaiseen totaaliikieltäytymiseen maissa, joissa ennustettava voimasuhde antaa perusteet uskoa totaaliikieltäytymiskampanjan olevan olennainen askel kohden yhteiskunnan demilitarisatiota. On muistettava, että vaihtoehtoinen palvelu syntyy vain tuloksena asepalvelua koskevasta keskustelusta eikä seurauksena keskustelusta siitä, pitäisikö säätää yleistä etua edistävä palvelumuoto.

Työskentely yhteisen edun hyväksi on jotakin, jota miesten sekä naisten tulee tehdä jatkuvasti, eikä sillä siksi ole mitään tekemistä sen tosiseikan kanssa, että jotkut ihmiset tietyissä elämänvaiheissaan alistetaan

kutsuntaan. Siviilipalvelu, riippumatta siitä kuinka positiivista ja hyödyllistä työtä se sisältöltään on, kiistämättä integroi sotapalveluksen kyseenalaiseksi asettavaa toisinajattelua. Toisaalta sen avulla yhteiskunnan hyvinvointimekanismien virhetoiminnot ja aukkoja varojen kuluttaminen "puolustukseen" systemaattisesti tuottaa - peitetään niiden avulla, jotka kieltäytyvät tukemasta sotilaallista toimintaa.

etuoikeutettua kohtelua vaihtoehtona tavalle jolla ihmistä kohdellaan sotapalveluksessa, vaan että he asettavat kyseenalaiseksi itse armeijan oikeuden säilyttää ihmisille asevelvollisuus.

Tämä merkitsee, että vaihtoehtopalvelun vakiinnuttaminen ei ainoastaan aiheuta aseistakieltäytymisen aatteellisen taustan hämärtymistä vaan heikentää myös aseistakieltä-

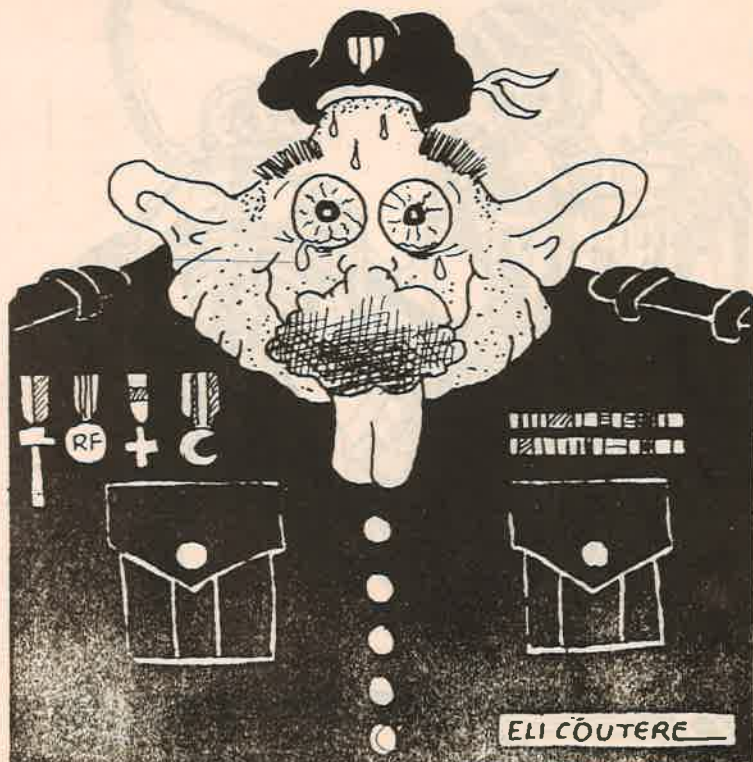
Koska edellä kuvailtu on hallitusten yleinen tapa reagoida "aseistakieltäytymisongelmaan" on myös meidän käytävä yhteiseen toimintaan kansalliset rajat ylittävältä tasolla. Kukin aseistakieltäytyjäorganisaatio tuntee parhaiten poliittiset olosuhteet omassa massaan tämänkaltaisen kampanjan kannalta, mutta on saatettava

"Työskentely yhteisen edun hyväksi on jotakin, jota miesten sekä naisten tulee tehdä jatkuvasti, eikä sillä siksi ole mitään tekemistä sen tosiseikan kanssa, että jotkut ihmiset tietyissä elämänvaiheissaan alistetaan kutsuntaan."

tyjien kykyä organisoida tottelemattomuutensa ja osoittaa yleisölle, että peruskysymys ei ole oikeus olla suorittamatta aseellista palvelua, vaan kysymys on ennen muuta siitä onko armeijalla oikeus asettaa asevelvollisuuspakko.

julkisuuteen tieto, että mikäli militarismien toimintatavat eivät tunne rajoja, on myöskin aseistakieltäytyjillä globaali perspektiivi. Kehotamme ottamaan nämä analyysit hallitusten yleisestä tendenssistä huomioon jokaista yhteistä kampanjaa varten eri maissa.

MOVIMIENTO DE OBJECION DE CONCIENCIA
Bilbao

Luonnollisesti me vastustamme siviilipalvelusmiesten hierarkista kontrollia, jonka järjestelmät useimmiten palautuvat sotilaallisiin malleihin. Mutta protestimme syy ei ole ainoastaan henkilökohtaisen omantunnon ja sotilaallisten menettelytapojen ristiriita: peruskysymys on se, että kun aseistakieltäytyjä on sulatettu järjestelmään sotilaan tavoin, hallitus voi käyttää tasavertaisuus argumenttia unohtaen ettei aseistakieltäytyjien valituksissa ole kysymys siitä, että he haluavat

Kampen hårdnar

HÅRDA TIDER

Positionerna i fråga om civiltjänstlagen är för närvarande låsta. Försvarsministeriet vägrar att själv göra något för att förbättra lagen, samtidigt som man inte låter någon annan göra någonting heller. Trots att civiltjänsten administreras av Arbetskraftsministeriet är det försvarsministeriet som bereder lagen och förordningen, och denna makt vill de förstås inte avstå från. Arbetskraftsministeriet vill visserligen nog förbättra situationen, men man är inte beredd att sätta allt på spel i denna fråga.

Samtidigt håller riksdagen på och godkänner en ny värnpliktslag, som dels kommer att sänka värnpliktsåldern dels öka försvarsmaktens möjligheter att kontrollera hela värnpliktsystemet.

KAMPANJ MOT LEX PIHJALAMÄKI

Detta ställer stora krav på vapenvägrarnas verksamhet. Som mål för nästa har förbundet dels en förändring av civiltjänstlagen, dels att få till stånd diskussion om och motstånd mot den allmänna värnplikten.

Det är helt klart att lagen inte förändras genom att vapenvägrarna bara klagar hos myndigheterna. Förbundsmötet i början av november beslöt därför, att uppmana civiltjänstgörarna till strejk den 17.5 om det inte sker

förbättringar i lagen före dess. Detta med risk för att Harri Holkeri blir arg.

Under strejkdagen är det meningen att civiltjänstgörarna istället för sitt dagliga arbete skall arbeta för utvecklings-, freds- och miljöprojekt. Strejken kommer alltså att ganska långt motsvara den som hölls i januari 1987. Med strejken vill förbundet främst kritisera den överlånga tjänstgöringstiden, men också civiltjänstens innehåll.

På strejkdagen kommer troligen ett antal civiltjänstgörare att vägra resten av sin tjänstgöring som protest mot tjänstgöringstiden.

PARTIALVÄGRARE UTAN STRAFF

Överhuvudtaget avbryter all fler civiltjänstgörare sin tjänstgöring i protest mot civiltjänstlagen. Förbundet väntar sig att deras antal mångdubblas nu, när det blivit klart att man inte får något straff om man avbryter tjänstgöringen 13 dagar före den är slut.

Detta beror på att fängelsestraffet för undvikande av civiltjänst högst kan vara lika långt som den resterande tjänstgöringstiden. Å andra sidan kan man enligt lagen inte få kortare fängelsestraff än 14 dagar. Eftersom det enda straff som nämns i civiltjänstlagen är ovillkorligt fängelse, kan en civiltjänstgörare inte få något straff om

han avbryter tjänstgöringen 13 dagar före hemförlovingen.

Däremot är tjänstgöringsplatsen skyldig att väcka åtal eftersom det är frågan om vägran av civiltjänst. Så nu kan man på smärtfritt sätt bli noterad som "partialvägrare" och på så sätt delta i kampen mot civiltjänstlagen. Det är dock skäl att nämna att förbundets jurist hittills bara skött ett dylikt fall, och det är möjligt att vissa domstolar ger varierande domar, men i princip är lagen i detta fall helt entydigt på vägrarens sida.

VÄRNPLIKTEN I SIKTE

Kampanjen mot civiltjänstlagen fortsätter alltså. På

längre sikt kommer förbundet dock allt mer att koncentrera sig på kritik av den allmänna värnplikten.

En ny lag om värnplikt håller som bäst på att klubbas igenom i riksdagen. Men det är svårt att få till stånd någon ordentlig diskussion. Värnplikten behandlas helt som en teknisk fråga, vilket beror på att det inte finns några verkliga samhälleliga eller säkerhetspolitiska argument för värnplikten.

Vapenvägrarförbundet har visserligen hörts, men förbundet har inte erkänts någon auktoritet i frågan.

Förbundet kommer i framtiden, och i synnerhet om civiltjänstgörarnas förhållanden förbättras, att i allt större grad koncentrera sig på värnplikten.

Thomas Hackman

SIJOITA VERONPALAUTUKSESI TUOTTAVASTI

SEIS

8%

verotonta vielä 1990

Ennakoi tuleva

Vuoden vaihteessa talletusten verohuojennuslaki muuttuu.

8% verotonta*)

Tee nyt 24 kuukauden talletus Postipankissa. Saat vielä kaksi vuotta hyvää verotonta korkotuloa.

*) Korko on sidottu Suomen Pankin peruskorkoon.

Toimi jo tänään

Talleta postissa tai konttorissamme.

 POSTIPANKKI

WANHAT WALITUT

Tällä palstalla julkaisemme silmiimme osuneita nasevia kirjoituksia vuosien ja vuosikymmenten takaa. Tarvittaessa varustamme ne toimituksen kommentilla. Voit myös lähettää omia löytöjäsi tälle palstalle.

Herra nimeltä Keijo Korhonen on taas vaihteeksi tapetilla. Pääministerimme neuvonantaja on viime päivinä lasketellut suustaan lausuntoja, joita pääministeri Holkerikin on joutunut korjailemaan.

Tilanne ei ole ennenkuulumaton, sillä jo viisi vuotta sitten silloinen Suomen YK-lähettiläs Korhonen lähetti entiselle ylioppilaskunnalleen myllykirjeen, jonka YDIN-lehti julkaisi numerossaan 4/83. Valtakunnalliset lehdet Hesaria myöten kommentoivat herra Korhosen kirjettä. Koska edelleen merkittävässä asemassa oleva herra Korhonen avalee yhä sanaista arkkuaan vanhaan tyyliinsä, julkaisemme tuon vanhan kirjoituksen.

"KEIJO KORHONEN
New York 29.4.83

Turun Yliopiston Ylioppilaskunta
Turku

Helsingin Sanomien (26.4)

uutisen mukaan TYY on huolestunut aseistakieltäytyjien asemasta.

Julkaisemassaan kannanotossa TYY toteaa asepalvelukseen joutuvien määrän viime aikoina lisääntyneen, mikä ei vastaa käsitystämme Suomesta oikeusvaltiona.

Entisenä Turun Yliopiston Ylioppilaskunnan hallituksen puheenjohtajana (1959-60) ilmaisen syvän halveksumiseni TYY:n nykyistä johtoa kohtaan. Olette hellittelemässä raukkoja ja pelkureita, jotka isänmaan hädän hetkellä oman turvallisuutensa ja henkensä turvaamiseksi olisivat valmiit jättämään maan puolustamisen muiden ikätovereidensa vastuulle.

Olette onneksi pieni vähemmistö. Teitä terveemmät ikätoverinne tulevat aikanaan ottamaan vastuun Suomen kohtalosta.

Ilmoitan, että TYY:n nykyisen johdon kanssa en tulisi missään olosuhteissa olemaan yhteistyössä. Suomen tulevaisuudesta ja itsenäisistä

säilymisestä huolestuneelle ylioppilasnuorisolle annan tarvittaessa kaiken tukeni.

Keijo Korhonen

Suomen pysyvä edustaja
YK-edustusto, New York"

Siinäpä kommenttia kerrakseen. Huomioitavaa on, että herra Korhonen tuolloisessa toimeksaan vastasi mm. Suomen kannanotoista aseistakieltäytymisoikeutta käsiteltäessä. YK:lläkin hyväksyi lauseman, jossa todetaan aseistakieltäytymisen olevan kansalaisen perusoikeus.

Korhonen on kuitenkin nykyisin Suomen pääministerin Harri Holkerin arvovaltainen neuvonantaja. Tässä asemassaan hän omalta osaltaan vastaa Suomen sisä- ja ulkopoliittisista linjoista. Linjoista, jotka korhoslaisittain toteutettuina löytäisivät vertaisiaan 30-luvun Saksasta ja ehkä muutamista nykypäivän diktatuureista.

Ilmo... Ilmo... Ilmo...

Liitolla on myynnissä pasifistin t-paitoja neljällä eri painatuksella:

1. Miru Mir; väri valkoinen
2. WRI Triennaali 1988; väri valkoinen
3. Ajattelen- olen sivari; väri valkoinen
4. WRI:n logo (katkaistu kivääri); väri musta

Kaikki koot löytyvät ja hintaa on 50 markkaa kappaleelta.

Aseistakieltäytyjäliitto myy nyt telttasänkyjä! Osta sinäkin kotiisi tai vaikkapa jonkun toisen kotiin oivallisesti sopiva varavuode. Telttasänky on mainio myös matkalla ja mökillä.

Elämä ei ole elämisen arvoista ilman Aseistakieltäytyjäliitosta hankittua telttasänkyä. Ota onkeesi ja tartu tilaisuuteen!

Aseistakieltäytyjä! Muista nyt parempaa puoliskoasi tilaamalla hänelle joululahjaksi Naisten Rauhankalenteri 1989, kiehtova sukellus menneeseen ja tulevaan kulttuuria sivuten ja rauhanaatteessa pitäytyen. Kalenterin koko on A5 ja hinta 40 mk. Myy: Sadankomitealiitto ry puh. 90- 141 336

Varapää kirjoitus

Päätoimittajan perinteinen tehtävä on kirjoittaa lehden pääkirjoitus. Koska tässä lehdessä on paljon muutakin, mikä ei ole niin kuin pitäisi, en kirjoita pääkirjoitustakaan.

Varapää kirjoitus on kuitenkin minulle ja vajavaiselle ajatuskululleni sopiva palsta, joten pannaanpa tietokone savuamaan. En voi sanoa, että pysykää perässä, sillä olette kuitenkin jo puolimailia edelläni.

Päätoimittajan mahtava olemus ja mitätön ajatus kiersivät tässä taannoin useampiakin sivarikursseja. Kouluttajana, väitettiin. Ajantappajana voitaisiin kai myös sanoa. Pasifismi lienee meikäläiselle vierasta, sillä aikaa tapettiin säälimättä.

Asiaa kyllä puhuttiin

paljon. Sivareita kiinnostivat suuresti mm. oikeuksiaan ja siirtomahdollisuuksia koskevat asiat. Niitä sitten puitiin ja toivottavasti asiat selvisivät. Aseistakieltäytymisen historiaakin tutkiskeltiin ja monia muita asioita. Yksi asia kuitenkin mietityttää; eivätkö oikeuksien ja velvollisuuksien kertominen olisi kurssipaikan opettajien asia? Niistä kyllä puhutaan, mutta laitoksien opettajat eivät ensinnäkään tiedä paljoakaan koko koneistosta, saati sitten muista kurssipaikoista tai varsinkaan varsinaisista palvelupaikoista.

Aseistakieltäytyjäliiton kouluttajille siis on tilaa, mutta jos nuo perusasiat saataisiin muuten kuntoon voitaisiin varattu aika käyttää mielenkiintoisempien ja

haastavampien asioiden pohtimiseen.

Tulipa kursseilla esille moniaita muitakin seikkoja. Vaikkapa sivareiden huono itsetunto. Vai luuleeko omassa egonkorostuksessaan liiankin pitkälle päässyt toimittaja harhoja? Kuitenkin sivareiden omat puheet "homokommareista" tai "isänmaanpettureista" ihmetyttivät. Vaikka niitä tietenkin heiteltiin herjana jokusen virvoitusjuoman jälkeen. Onko moisiin puheisiin aihetta edes huumorimelessä?

Täsmennettäköön, että monissa opistoissa eli kyllä terve ja pirullisen vahva sivarihenki, tyyliin "vittua sivareille ja sian vittua sotilaille". Olipa rumasti sanottu. Ei sotilaita vaan naisia kohtaan. Pyydän

vilpittömästi anteeksi kaikilta pasifistiseariltamme ja muiltakin älykkäämmän sukupuolen edustajilta.

Kovasti oli eroja myös koulutuspaikkojen välillä. Parhaat olivat todella mainioita ja minun käymistäni opistoista heikoimmatkin varsin hyviä. Mutta niissä todella huonoissa en sitten käynytkään, kuten esimerkiksi Kivisuon sivarikasarmilla. Kyseiseen paikkaan aiotaan ilmeisesti tulevaisuudessa sijoittaa enemmän sivareita. Toimenpiteitä vaaditaan.

Toimittaja kävi taannoin, vastoin tapojaan, olusella. Kuppilassa sitten törmäsi veikeään toveriin, tuntemattomaan runoilijaan, jonka lahjoittaman runon nyt tässä julkaisee.

PIENI KYPÄRÄNI

Kun hiljalleen se pitäisi poistaa 'ajattelijat'

mieltii uudistaa ja määrärahat loistaa "jotain tapahtuu" joku todistaa "pitää puolustaa"

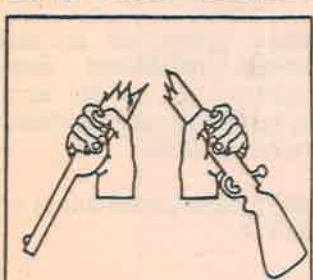
minun päähäni tämä ei mahdu uusi hävittäjä en en pakahdu

Minut kai sitten pitäisi poistaa poissaoloni ainakin rivistä loistaa

ESA

Varapää avautuu taas syysmällä, seuraava numero kunniaakasta Sivaria pitäisi olla kännyssä tammikuun ensimmäisellä viikolla.

SIVARI

ISSN 0780-1696

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO

Rauhanasema, Veturitori
00520 Helsinki
90-140 427, 146 951

Sivari-lehti on Aseistakieltäytyjäliiton kuudesta vuodesta julkaisema mielipidelehti. Lehden päätoimittaja on Janne Mäkinen (puh. 90-140 427).

Tämän numeron valmistumiseen vaikuttivat lisäksi Tuomo Lankila, Juha Tuomikoski, Thomas Hackman, Tobias Hoch, Markku Päckilä sekä monet muut. Kiitämme.

Ja kuten huomattu on, lehden uudistus jatkuu edelleen. Mikäli lehtityö kiinnostaa, ota yhteyttä.

Willkommen!

Sivarin toimitukseen ilmaantui arvostelu Timo Ernamon kirjasta "Täysinkoulutettu", joka on kuvaus siviilipalvelusmiehille järjestettävältä koulutusjaksolta, tarkemmin Kauhajoen evankeliselta opistolta. Julkaisemme arvostelun sellaisenaan, muutamia kritiikin kannalta epäoleennaisia lainauksia olemme poistaneet ja lisänneet myös toimituksen kommentin koskien niin kirjaa kuin arvosteluakin.

"Ensimmäinen aamu Kauhajoella palautti krapulaisen tahmeaan mieleen kiellot: sisällä ei saa tupakoida, alkoholia ei saa tuoda eikä varsinkaan nauttia. Muuta ei ollut jäänyt käteen. Ja tuostakaan ei ollut mitään hyötyä, sillä ulkopuolisena minä vein sinne viinani, jokainen malja oli omistettu kärsimykselle. Ja huoneessa poltetaan jos kaikki sen sallivat."

Tässä on yksi niistä kirjoista, joka tuntuu (näyttää) asettavan kaiken kyseenalaiseksi, jopa teoksen itsensäkin. Kirjoittaja Timo Ernamo (s. 1958) sai siviilipalvelukoulutuksensa Kauhajoen evankelisessa opistossa helmikuussa 1988. Tässä teoksessa hän kertoo tuosta ajasta, ainakin yrittää tehdä sen.

"Tavallisen ascistakieltäytyjän erottaa uskovaista siitä, että uskovaisten haluaa pelastaa vain oman nahkansa, kun ascistakieltäytyjä tuntee huolta vähän laajemmista ympyröistä."

Kirja on ohut, pinnallinen raapaisu lyhyestä jaksosta ihmisen (ihmisten) elämässä. Ernamo ei yritäkään nähdä maailmaa tai ihmisiä ympärillään objektiivisesti, vaan on täysin sisäistänyt subjektiivisesti olemisensa, toisinaan jopa niin syvästi, että sokeutuu kaikelle ulkopuoliselle: hän nostaa itsensä niin korkealle, ettei näe edes jalkojaan.

"Kolmannella viikolla moni toiminto oli jo vakiintunut. Kurssin suosiossa oli varsinkin pingiksen peluu, sillä pöydän ääreen oli välillä pitkä jono, vaikka usein pelattiin pelkkiä nelinpelejä.

Toinen suosittu harrastus oli juominen, sitten ehkä korttipeluu, television katselu ja musiikin kuuntelu."

Ernamon sivarit ovat alkoholin suurkuluttajia, tyhmiä nuoria miehiä, jotka ovat valinneet vaihtoehdoisen palvelun pelkästään laiskuut-taan, velvollisuuden väistämisenhalusta. Nämä poikaset yrittävät päästä helpolla. He ovat apaattista, veltoita ja vastaanottavaista, passiivista massaa. Ernamon sivarit menevät viikonlopuksi hotelliin asumaan, juomaan kalliita juomia, ostavat kalliita vaatteita. Joku älypää on laskenut, että sivarin käymien maksaa keskimäärin yli 20 000 mk/ jätkä, ja Ernamo näyttää kirjassaan mihin tuo summa menee: ylellisen (playboy-) elämän kustantamiseen.

Timo Ernamon päämotiivi (ja -teema) kirjassa on siviilipalvelun koulutusajan mielekkyyden kritisointi, missä hän (ikävä kyllä?) epäonnistuu lahjakkaasti. Kritiikki jää vajaaksi, puolittiehen; se ei kannna edes niissä lyhyissä jaksoissa, joissa kirjoittaja vaivautuu "pohtimaan" asioita. Teoksesta saa sen kuvan, että koulutusjakson sisällytettömyys johtuu sivarien omasta passiivisuudesta ja velttoudesta. Mikäli muut kurssilaiset ovat olleet yhtä onttoja ajattelijoina kuin Ernamo, niin teoksen antama kuva ei ole paljoakaan väärässä. Mutta eihän asia ole näin; Eiväthän sivarit ole veteliä paskoja, eiväthän?

Toki ymmärrän, että Ernamon kirja kertoo vain yhdestä koulutuspaikasta, se on kuvaus tietyistä pienestä ihmisryhmästä. Ulkopuolisille (ei-sivareille) se tulee

kuitenkin antamaan yleistävän kuvan. Jokainen joka lukee tämän kirjan kuvittelee kaikki muutkin koulutuspaikat samanlaisiksi, jokaisen sivarin samantyyppiseksi; kaikkea on huomattavasti helpompaa käsitellä, kun materiaalin yleistää ja yksinkertaistaa. Itsellänikin on (luonnollisesti) tuntemuksia vain yhdestä koulutuspaikasta (ja tätä kirjoittaessani sitä on kulunut vasta hiukan yli kaksi viikkoa), on kokemuksia vain Pohjolan Opistosta sivarikurssipaikkana, mutta jo nyt, tämänhetkisiä kokemuksiani verrattessani Ernamon kirjan kuvaamiin kokemuksiin on opistoilla eroa kuin yöllä ja päivällä.

"Siviilipalvelusmiesten koulutus on suuri bluffi. On turha kuvitella, että siellä opittaisiin mitään varsinaisesti hyödyllistä. Toki siellä opitaan ensiapua, mutta tuollaisen viitekehysten rakentaminen yhden kantavan asian varaan on vähän paksua. Sitä paitsi tämä ensiapu voidaan kytkeä kokonaisuun puolustukseen. Mäntylä keksikin kytkeä koko jutun aiheeseen nimittämällä kurssiamme kokonaisuun puolustuskurssiksi. Hän oli oikeammassa kuin ensin arvasikaan."

Itse en antaisi tätä kirjaa luettavaksi muille kuin sivareille juuri sen vuoksi, että Ernamo yleistää liikaa, hän antaa liian yleistävän kuvan siviilipalvelusmiesten koulutusjaksosta. Ainakaan minä en tahdo, että sivareita pidetään veltoina paskoina, tai kaikkia koulutuspaikkoja henkisen köyhyyden kasaantumina. Sivareissa on myös aktiivisia, ajattelevia ja (joskus jopa) toimivia yksilöitä, ja eiköhän sivarikurssin mielekkyyttä ja sisällöllinen

rikkaus lähde juuri siviilipalvelusmiehistä itsestään.

Jos kirjasta haluaa sanoa jotain positiivista, niin "Täysinkoulutettu" - aina puheenaiheeksi joutuessaan saa hymyn karehtimaan suupielillä.

Pekka Niskanen,
siviilipalvelusmiehen,
Pohjolan Opisto

TOIMITUKSELTA

Kovaa tekstiä puolin ja toisin. Toimitus mainitsee vain, että kritiikon epäilyistä huolimatta Ernamon kritiikki osui kohdalleen. Suurelta osin kirjan ansioksi voidaan lukea Kauhajoen kurssien parantunut taso. Samoin keskustelut Kansanopistolehdessä olivat rakentavia. Tunteenpurkauksillekin siis on vielä tilaa tässä kylmän analyysin maailmassa. Alla toimituksen valitsema lainaus Ernamon kirjasta. Lainaus, joka kuvasi tilannetta tuossa nimenomaisessa kurssipaikassa.

"PÄÄLLIKÖ"

"Kun ruumista luotiin tahtoivat kaikki ruumiinosat päälliköksi. Aivot sanoivat: 'Koska minä kontrolloin kaikkia ruumiinosia ja ajattelen kaikkien puolesta, pitää minun olla päällikö.'"

Jalat sanoivat: 'Koska me kannamme ihmistä sime minne hän tahtoo ja toteutamme ohjeet, jotka aivoista tulevat, haluamme me jalat olla päällikö.'"

Silmät sanoivat: 'Koska me valvomme, ettei mitään tapahdu teille muille ja varoitamme teitä vaaran uhatessa, niin me haluamme päälliköksi.'

Samoin jatkoivat kädet, keuhkot ja sydän, kaikilla sama päämäärä tulla päälliköksi.

Lopuksi pyysi persereikä, että hänet valittaisiin päälliköksi. Muut ruumiinosat pitivät ajatusta järjettömänä ja nauroivat sille: 'Persereikästäkö päällikö?'

Persereikä tuli hyvin vihaiseksi, meni umpeen, mökötti ja kieltäytyi ylipäätään toimimasta.

Tämän seurauksena aivot saivat kuumetta, silmät alkoivat karsastaa, jalat tulivat heikoiksi, kädet roikkuivat veltoina ja sydämen ja keuhkojen oli vaikeaa jatkaa toimintaansa. Lopulta kaikki muut ruumiinosat vetosivat aivoihin, että persereikästä tehtäisiin kuitenkin päällikö.

Näin tehtiin ja kaikki ruumiinosat saattoivat taas jatkaa työtään sillä aikaa, kun persereikä vain leikki päällikköä ja tuotti ison joukon paskaa.

Tarinan opetus on se, että tullaksesi päälliköksi sinun ei tarvitse olla mikään nero. Ihan tavallinen, yksinkertainen persereikä riittää.

Myös meidän kurssillamme on päällikö."

nim. "Aivot"